

onafhankelijk studentenblad

veto

jaargang 52 nummer 1
13 oktober 2025
drieweeklijks blad
erkenningnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

 bpost
PB-PP | B-02817
BELGIE(N) - BELGIQUE

Welkom aan KU Leuven

KU LEUVEN

Hoe zwaar wegen de beloftes van de rector?

In deze editie:

- 10** KU Leuven in het vizier in Israël
- 14** Wie stuurt KU Leuven?
- 32** 'Jazz Brak is bijna geen typetje'

Allocatie model

In deze editie

- 4 Vraag van de maand: IQ
5 Hoe BeReal aan relevantie en gebruikers inboette

DOSSIER TWEE JAAR NA 7 OKTOBER

6 Hoe KU Leuven haar positie van neutraliteit over Gaza losliet

10 KU Leuven in het vizier in Israël

14 Wie stuwt KU Leuven naar de toekomst?

18 De Legende: Bernard Tilleman

22 Waarom frauderen steeds meer onderzoekers?

- 12 Confessions aan KU Leuven
13 De Tegenspraak: het mijlpaalsysteem
16 Waaorm bomen planten geen ideale klimaatoplossing is
36 Sjarels Crypto
38 KU Leugen

24 Hoe professoren lesgeven in turbulente politieke tijden

28 'Als er één wereld is zonder grenzen, is het die van de literatuur'

30 'Zolang het plezier primeert, doe ik het voor de juiste reden'

32 De Navraag: Jazz Brak

Beste rector, hoe rijmt u een zachte stijl met harde plannen?

D oorheen de jaren is de Academische Raad te vaak geëvolueerd tot een afstempelorgaan', zei ATP-vertegenwoordiger Bert Willems op de opening van het academiejaar. Het is een geluid dat de afgelopen bestuursperiode wel vaker weerklonk. Het bestuur trekt te veel beslissingsmacht naar zich toe, er moet meer gedragenheid zijn.

Dat sentiment pakte Severine Vermeire met beide handen vast, iets wat haar allicht haar verkiezingsoverwinning bezorgde. Ze

Tegelijk is haar programma onbeschaamd ambitieus en belooft ze 'een nieuwe wind.' Ze wil hard snoeien in het aantal raden aan de universiteit, en ze wil de grootste doos van Pandora aan de KU Leuven openbreken: het allocatiemodel, dat de stromen geld aan deze universiteit in vaste richtingen stuwt. Die indeling zit – als ze zelfs bestaat – al sinds 2012 bevroren, en dat Vermeire daaraan wil sleutelen zorgt voor zenuwachtigheid bij faculteiten met veel (kleine) richtingen.

Bovendien is er een reëel risico dat kwetsbare faculteiten in een vicieuze cirkel kunnen terechtkomen wanneer zij moeten ingeven. Minder geld voor hun opleidingen kan zorgen voor minder aantrekkelijke opleidingen. En minder studenten. En dus: nog minder geld.

Vermeire heeft er alle reden toe om ambitieus te zijn. Het financieringsmodel onaangeroerd laten is niet ernstig. En bureaucratie is hardnekkig, zelfs bij vertegenwoordigingsorganen van studenten. De universiteit snakte naar een rector met een andere stijl en aanpak.

Maar alles in 'gedragenheid en verbondenheid' beslissen, en tegelijk een van de moeilijkste dossiers aan de universiteit opengooien, is wel erg gewaagd. Geraakt Severine Vermeire er met stijl alleen? ☹

Er is een reëel risico dat kwetsbare faculteiten in een vicieuze cirkel kunnen terechtkomen wanneer zij moeten ingeven

predikte 'gedragenheid', en wilde 'vanuit de basis' werken. Bouwen op vertrouwen, zo luidde haar slogan. Die omslag was voor iedereen meteen duidelijk op de opening van het academiejaar. Vicerectoren werden warm en ludiek voorgesteld, en Vermeire sloeg een informele toon aan in haar toespraak.

Een dossier waar Vermeire op eieren moet lopen, omdat de belangen tussen de verschillende groepen en faculteiten per definitie tegengesteld zijn. Geld dat naar één faculteit stroomt, kan niet naar een andere faculteit stromen.

Elias Fret is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

Cartoon van de maand

© Laura Claessens

"Gedragen beleid"

Daalt ons IQ echt, zoals de rector beweert?

Bij de opening van het academiejaar sprak onze rector over dalende intelligentie bij jongere generaties. Klopt het dat studenten vandaag een lager IQ hebben dan hun voorgangers in de aula? **ANTONIE SCHOOF**

Tijdens de speech van rector Severine Vermeire bij de aanvang van het academiejaar kwam AI uitgebreid aan bod. Volgens de rector bevinden we ons in een cognitieve paradox. Hoewel AI ons toegang verschaft tot meer informatie dan ooit tevoren, zijn er volgens Vermeire aanwijzingen dat het gemiddelde Intelligentiequotiënt (IQ) daalt. Kort door de bocht: jij – de hedendaagse student – bent dommer dan de studenten die je voorgingen. Klopt dat?

Flynn-effect

'Doorheen de twintigste eeuw stegen IQ-scores in het algemeen', zegt Alain Van Hiel, professor sociale psychologie (UGent). 'Dat noemt men het Flynn-effect.' De mens werd gedurende de vorige eeuw dus geleidelijk aan steeds intelligenter. 'Maar vanaf de jaren negentig werd er een stagnatie en zelfs achteruitgang van IQ-scores waargenomen in sommige westerse landen', aldus Van Hiel.

'Uiteindelijk wordt iedereen beïnvloed door AI'

— Alain Van Hiel, professor sociale psychologie (UGent)

'Helaas betekent dat omgekeerde Flynn-effect dat jullie generatie misschien dommer, of toch niet slimmer is dan jullie voorgangers in de aula', verduidelijkt Van Hiel. 'Alleen de toekomst zal uitwijzen of er echt een beduidende daling gestart is, of dat er slechts een plafond is bereikt.'

Klankkast

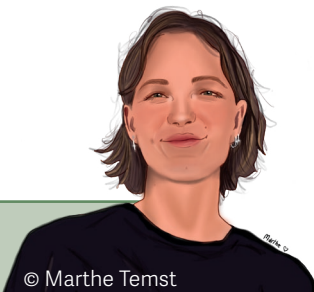
Er zijn dus aanwijzingen voor een dalend of stagnerend IQ waar de rector aan refereert, maar de link die ze meteen legt met AI is voor Van Hiel een stap te ver. 'Die twee concepten aan elkaar linken is toch wel kort door de bocht. Het omgekeerde Flynn-effect

heeft zich veel eerder ingezet dan de opkomst van AI.'

Ook van een generatiespecifiek probleem zou Van Hiel niet spreken. 'De jeugd is als de klankkast van een gitaar', verduidelijkt hij. 'Als er evoluties plaatsvinden, zijn ze vaak uitgesproken bij tieners en twintigers. Maar meestal zijn het dezelfde evoluties die parten spelen bij jullie generatie als bij de onze. Uiteindelijk wordt iedereen beïnvloed door AI, zoals ook het geval was bij sociale media.' ☹

De vraag van de maand

Elke maand beantwoordt Veto een studentikoze vraag. Wil jij dat we iets voor je uitzoeken? Stuur dan een mailtje naar veto@veto.be.

© Marthe Temst

dichterbij: Sanne Lolkema

er is al behoorlijk wat herfst
je bent weer begonnen met alles te weten te komen. de mythe
dat dingen objectief en uit de context getoetst bewogen onderzocht

opdrinken als sap met bananensmaak
je houdt niet van banaan. dat weet je al lang
daar woont de wijsheid

op plaatsen waar iemand weet hoe je een band plakt

de wijsheid bestaat niet in een ingewikkelde statistische toets die het effect van
gender op werkgelegenheid meet niet in
de filosofie van Nietzsche Derrida Kant ja je kent ze maar

de wijsheid woont thuis
naast de stervende planten die impliceren dat
je geen tijd meer hebt om voor levende dingen te zorgen. je huisgenoten ook niet
en dan samen besluiten om te rouwen.

ze is het weiland aan werkelijkheden dat zich in
lapjesdekenformatie aan je blijft opdringen

de mensen die al acht maanden lang iedere ochtend op de stoep staan
om dezelfde bloedrode lijn door de werkdag trekken
de dingen die je ziet als je kijkt

de wijsheid huist in de fragiliteit van een broodje pindakaas bij het ontbijt
het aan laten staan van de koffiemachine er zal zo nog iemand
wakker worden. in zeggen *goedemorgen hoe heb je geslapen*

dat het nog nooit zo hard gewaaid heeft

Sanne Lolkema is student Humanistiek aan de Universiteit Utrecht.

Hoe BeReal aan relevantie en gebruikers inboette

Toen BeReal op de markt verscheen, namen we afstand van de vele filters en gemaakte online identiteiten. Gewoon één melding en twee minuten om te posten wat je op dat moment aan het doen was. **EMMA KERMANS, EVALINDE VISSERS, JUTTA HEYLEN**

Waar BeReal in het begin een verfrissend alternatief leek voor andere sociale media, lijkt de app nu toch steeds meer dezelfde richting uit te gaan. Zelfs in dichte kring kiezen jongeren er steeds vaker voor om authenticiteit te omzeilen en zich te verschuilen achter hun online identiteit.

Hoewel ze het concept nog steeds leuk vindt, haalt een rechtenstudente aan dat de app minder spontaan is geworden. 'Ik ben geen "BeRealer" meer, maar een "BeFaker".'

Terug naar de roots

Volgens Sofie Vranken, postdoctorale onderzoeker aan de Universiteit Wenen, heeft de app twee kanten. 'Een heel groot voordeel is dat de app getracht heeft terug naar de roots van de sociale media te gaan, waarbij je in contact staat met je dichte vrienden en niet met influencers'.

BeReal probeert dus het ideale en perfecte opzij te schuiven en het alledaagse centraal te plaatsen. 'Je beseft dat het normaal is om te studeren en niet met een cocktail op Ibiza te zitten', zegt Vranken. Een nadeel van het concept is dat de app geen diepgaande connectie kan bieden.

Wel heeft ze nog een duidelijke tip over het gebruik. 'Waar het vooral om draait, is het op een bewuste manier te gebruiken. Weet dat alles wat we zien tijdens het scrollen niet zomaar de realiteit hoeft te zijn.'

De notificatie

Ook de drang om op tijd te zijn is vermindert. Terwijl die korte tijdspanne in het begin nog leidde tot sterke frustraties, is die druk nu sterk afgenomen. 'Toen BeReal echt een hype was en de melding tijdens de les verscheen, voelde ik me verplicht om direct actie te nemen. Als ik daar nu even geen zin in heb, dan doe ik het niet.'

In 2022 gebruikte 20 procent van de jongeren tussen 18 en 24 dagelijks BeReal volgens de digimeter. De app kende zijn piek in 2023 met een percentage van 27 procent en zakte in 2024 terug naar 23 procent.

Het gebruik van BeReal is dus minder intensief geworden. Dat heeft ook deels te

maken met de overname van de app door Voodoo. 'Nu zijn er reclames en kan je er berichten versturen. Het begint op andere apps te lijken', vertelt de student.

Het oude concept

Waar BeReal in het begin authentiek was dan andere sociale media, is dat gevoel volgens ex-gebruikers al een tijdje verdwenen. 'Op een gegeven moment kon je die authenticiteit omzeilen door een foto te plaatsen op een moment dat je wél iets interessants aan het doen was', vertelt een ex-gebruiker.

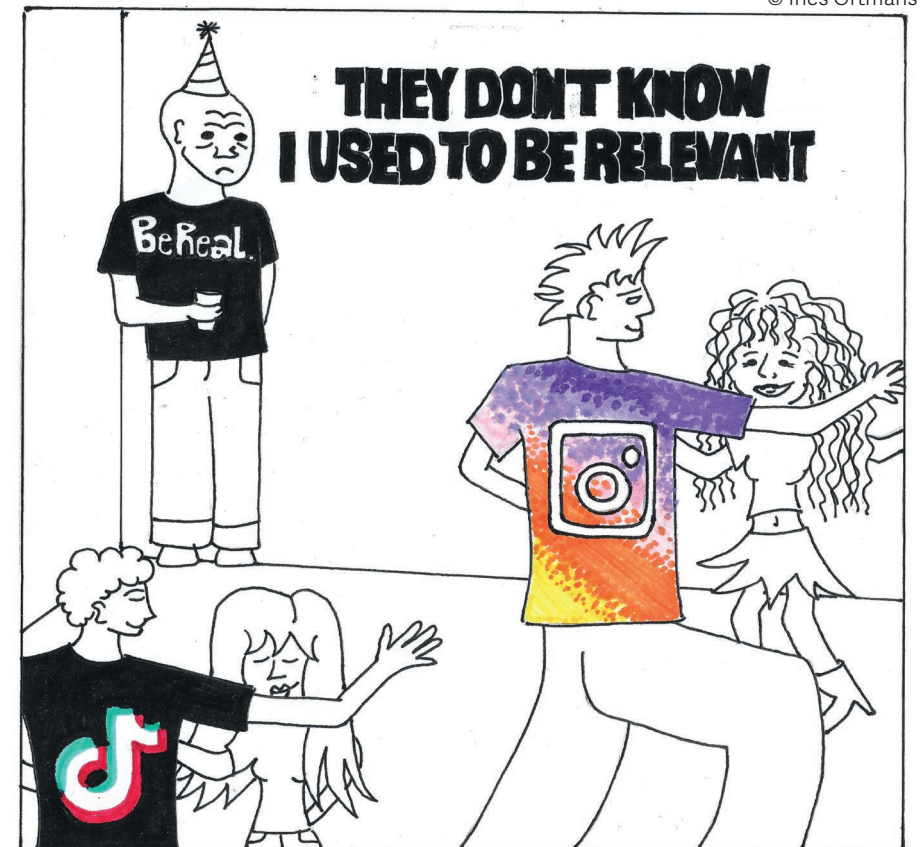
Teruggaan naar het oude concept zou ervoor zorgen dat ze de app opnieuw installeren. 'Dat creëerde een leuk moment voor jou en je omgeving.' Ook moet BeReal volgens hen niet meer dan één post toelaten.

FOMO: een paradox

BeReal was origineel bedoeld als tegengif voor FOMO (Fear Of Missing Out), een veelvoorkomend fenomeen onder jongeren. Er heerst een schrik om niet mee te zijn met wat anderen doen. 'Ik heb BeReal later geïnstalleerd dan mijn vrienden omdat ik na een tijd FOMO kreeg', vertelt diezelfde student.

Wat eerst een oplossing lijkt te zijn voor die angst, blijkt uiteindelijk voor een versterking te zorgen. Ze wordt alleen maar groter omdat iedereen rond je met één klik hun leukste herinnering deelt. 'Ben je iemand die last heeft van FOMO? Dan is de kans ook groter dat je onnodige stress ervaart door die notificatie', besluit Vranken. ☹

© Inès Ortman

Hoe KU Leuven haar positie van neutraliteit over Gaza losliet: 'Een hobbelig pad'

Twee jaar na het bloedbad op 7 oktober 2023, oefent het conflict tussen Israël en Palestina nog steeds een ongekende druk uit op universiteiten. Stap voor stap herzag de KU Leuven haar houding, al wil ze zelf niet van 'bochten' weten. PIETERJAN DOUCHY, ELIAS FRET

Sinds de bloedige aanslag van Hamas op Israël op 7 oktober 2023 staat het Midden-Oosten in rep en roer. Israël reageerde onverbiddeijk. Het conflict sijpelde de afgelopen twee jaar in ongeziene mate door in universiteiten, omdat zij samenwerkingen onderhouden met Israëlische universiteiten en instellingen. In ongeveer alle Vlaamse studentensteden bezetten studenten universitaire gebouwen, en roerden professoren zich in protest tegen die academische samenwerking.

Omdat de belegering van Gaza voortduurde, schoof de publieke opinie op. Ook de KU Leuven herzag haar standpunt, zo toont een reconstructie aan die *Veto* maakte op basis van tientallen gesprekken met experts en beleidsmakers aan de universiteit.

2022: Rusland onder academische boycot

Het staat buiten kijf dat het conflict een uitzonderlijke impact heeft op westerse universiteiten. Dat er een academische boycot op poten wordt gezet tegen Rusland, nadat het land Oekraïne binnenvalt op 24 februari 2022, veroorzaakt amper een rimpeling. Bij Israël ligt dat anders: het is een veelgevraagde partner.

'De KU Leuven gaat voor samenwerkingen altijd op zoek naar de best mogelijke partners en Israëlische instellingen staan bekend voor toponderzoek, vooral in de medische en ICT-sector', zegt professor onderwijseconomie Kristof De Witte (KU Leuven).

Zo maken heel wat Israëlische instellingen deel uit van het Horizon Europe-programma van de Europese Unie, dat onderzoekssamenwerkingen stimuleert. 'Dat is een belangrijk financieringskanaal voor de KU Leuven en onderzoekers maken er graag deel van uit, omdat het project hen veel vrijheid geeft', zegt De Witte. Toch zorgen die akkoorden voor protest.

'De houding van de universiteiten zou

veel minder opvallen, mocht er daarvoor geen duidelijke lijn getrokken zijn in het conflict Rusland-Oekraïne', zegt Jan Wouters, professor internationaal recht aan de KU Leuven. 'Toen was er een forse en snelle reactie, die erg ver ging. Het is niet omdat die Russische rectoren een brief moesten

invasie van een soeverein buurland die niet was uitgelokt', legt hij uit. 'Het feit dat Israël is aangevallen, neigen we te vergeten. Maar daardoor is er binnen het internationaal recht wel zoiets als het recht op zelfverdediging. Natuurlijk is de situatie ondertussen geëscaleerd.'

'Bij Israëlische samenwerkingen is er geen Europees kader. Daarom hebben de universiteiten een grote individuele verantwoordelijkheid'

— Peter Van Elsuwege, professor Europees recht (UGent)

ondertekenen waarin ze hun steun aan Poetin verkondigen, dat ze plots zijn handlangers zijn geworden.'

Toch zijn er belangrijke verschillen tussen beide conflicten, zegt Wouters. 'In het geval van Rusland was er een complete

Bovendien is de academische boycot tegen Rusland deel van een bredere politieke boycot. 'Voor het stopzetten van die Russische samenwerkingen bestaat een duidelijk juridisch kader op het niveau van de Europese Unie, met ondertussen negen-

Pro-Palestijnse protesten voor de uitreiking van het eredoctoraat aan de Verenigde Naties. © Femke Van Crombrugge

tien sanctiepakketten', benadrukt Peter Van Elsuwege, professor Europees recht (UGent).

'Bij Israël is dat Europese kader er niet en daarom hebben de universiteiten over die samenwerkingen een grote individuele verantwoordelijkheid', zegt hij. Een verantwoordelijkheid die niet aan een universiteit toebehoort, besloot toenmalig rector Luc Sels in naam van het Gemeenschappelijk Bureau (GeBu) van de KU Leuven.

November 2023: 'Geen politieke instelling'

'Wij zijn een universiteit, géén politiek instituut', schrijft hij in een mail naar de studenten op 12 november 2023, samen met een veroordeling van het geweld door beide kampen. 'Toch laten de vragen om krachtig te veroordelen en stelling in te nemen ons niet onberoerd. Ze wijzen op grote betrokkenheid. Maar het is niet onze opdracht als universiteit om een kant te kiezen of positie in te nemen', klinkt het.

De KU Leuven besluit dus te wachten op een signaal van de Europese Unie en stuurt daarvoor brieven naar de Europese Commissie. Sels gaat ook het gesprek aan met Israëlische rectoren en de rector van de Islamic University of Gaza. De KU Leuven onderhoudt ook samenwerkingen met Palestijnse partners zoals Daughters for Life.

Maar in Europa blijft het stil, ook over Horizon Europe. Zo komt de financiële verantwoordelijkheid voor het stopzetten van samenwerkingen met Israëlische partners bij de universiteiten te liggen, en aan die akkoorden zijn stevige contracten verbonden.

'Als de universiteit die contracten niet naleeft, kan het zijn dat de EU bepaalde financiële middelen niet uitkeert. Dat gaat om miljoenen euro's per project', zegt De Witte. Wie uit de lopende samenwerkingen stapt, schiet zichzelf volgens hem in de voet. 'Maar over nieuwe projecten kan je als universiteit wel een statement maken.' Dat statement komt er in mei 2024.

November 2023: 'Tegen het licht'

In november 2023 vraagt het bestuur van de KU Leuven aan de Ethische Commissie Dual Use, Military Use & Misuse of Research (EC DMM) om de lopende samenwerkingen met Israëlische partners 'opnieuw tegen het licht te houden'.

'De periode sinds 7 oktober was een van de moeilijkste periodes voor de commissie sinds haar bestaan', zegt Raf Geenens, lid

De KU Leuven gedooft de bezetting enkele maanden, maar onderneemt verschillende keren juridische actie. © Robin Geukens

en professor ethiek en rechtsfilosofie (KU Leuven). De commissie beoordeelt nieuwe onderzoeksprojecten *case by case*, sinds 2020 ook met een mensenrechtentoets.

'Dat zorgde ook wel voor een gevoel van opluchting', zegt Geenens. 'Terwijl andere universiteiten moesten beginnen te improviseren, hadden wij onze mensenrechtentoets en deontologische kaders al op voorhand klaar.'

'Terwijl andere universiteiten moesten beginnen improviseren, hadden wij onze mensenrechtentoets op voorhand klaar'

— Raf Geenens, professor rechtsethiek en lid EC DMM (KU Leuven)

De commissie beslist uiteindelijk om de lopende samenwerkingen niet stop te zetten, maar raadt aan om 'de nodige zorgvuldigheid en terughoudendheid' te hanteren bij het aangaan van nieuwe samenwerkingen. Die beslissing communiceert Sels aan de universitaire gemeenschap via mail.

'Dat was geen bocht, maar wel een duidelijk signaal dat de KU Leuven de ethische toets ernstig neemt', zegt Peter Lievens, toenmalig vicerector voor Internationaal Beleid. 'We willen als universiteit niet verbonden zijn met projecten die potentieel kunnen worden ingezet voor het Israëlische leger.'

Mei 2024: De Valk bezet

Voor een deel van de universitaire gemeenschap is dat signaal duidelijk te braaf. Op 13 mei bezetten studenten het gebouw

De Nieuwe Valk op de rechtenfaculteit, in navolging van onder andere de universiteiten van Gent en Antwerpen.

De studenten eisen een academische boycot, waarbij de universiteit alle samenwerkingen met Israëlische instellingen zou verbreken, en willen dat de universiteit Israël als apartheidsstaat benoemt. Zeker dat laatste is een duidelijk politiek statement, zegt Gleider Hernández, professor in het internationale publiekrecht (KU Leuven). In lijn met de mail uit 2023 staat de universiteit voor zo'n verklaring op de rem.

Toch verandert de houding van de universiteit verder. Op 21 mei kondigt Sels tijdens een lezing van KU Leuven Metaforum aan dat nieuwe samenwerkingen met de Israëlische overheidsinstellingen niet meer

kunnen. 'Niet per se omwille van "dual use", wel omwille van de mensenrechtentoets', verduidelijkt Lievens.

De universiteit schaaft zich in mei ook achter de vraag voor een aanhoudingsbevel voor Israëlisch president Benjamin Netanyahu bij het Internationaal Strafhof. De eisen van de bezetters worden niet ingewilligd en Sels wordt na het debat belaagd.

'Shame on Luc Sels', roepen enkele actievoerders hem na, terwijl hij onder begeleiding van security het gebouw langs de achterdeur verlaat. Lievens krijgt te horen '*complicit to genocide*' te zijn. Het thema wordt erg persoonlijk. 'Ons beleid is daardoor niet beïnvloed', zegt Lievens. 'Dat had enkel impact op onze uren slaap.'

De KU Leuven gedooft de bezetting enkele maanden, maar onderneemt verschillende keren juridische actie. De derde keer daagt de universiteit drie bezetters voor

de vrederechter. Op 6 september volgt het verdict: de bezetters moeten hun actie dan toch stopzetten.

'Het is goed dat de activisten er waren, die hebben ons geweten aangescherpt', zegt Geenens. 'Maar op sommige momenten zijn ze te ver gegaan. De activisten zagen iets cruciaals over het hoofd. Ongeacht hoe problematisch de handelingen van de Israelische regering zijn, telkens je professoren verbiedt een samenwerking aan te gaan, beperk je hun academische vrijheid.'

Hij haalt een tweede punt aan. 'Ze onderschatten ook de mate waarin de universiteit al een internationale voortrekkersrol speelt door te bepleiten om samenwerkingen stop te zetten of in te perken.' De universiteit herhaalt stevast haar beleidslijn: enkel projectgebonden samenwerkingen mogen nog, en dat na een toetsing van de EC DMM.

April 2025: Rectorverkiezingen

Ondertussen is Gaza een heet hangijzer in het Gemeenschappelijk Bureau (GeBu) van de KU Leuven, waar de rector met de vicerectoren, de algemeen beheerder en een studentenvertegenwoordiger de krijtlijnen van het beleid uittekent. Volgens enkele stemmen ligt de beslissingsmacht vooral bij Sels, Lievens en Chris Van Geet, die op dat moment als vicerector voor de groep Biomedische Wetenschappen ook bevoegd is voor Mondiaal Beleid.

Volgens Lievens doet die weergave geen recht aan hoe een GeBu functioneert. 'Het klopt dat Chris van Geet, Luc Sels en ik een belangrijke inbreng hadden in het dossier. Chris via haar contacten met Palestijnse universiteiten, Luc en ik vanuit onze beleidsverantwoordelijkheden', zegt Lievens.

'Maar ook de andere leden van het GeBu hebben actief deelgenomen aan de besprekingen', zegt hij. 'De beslissingen over Gaza hebben we steeds als GeBu genomen op basis van gezamenlijke afwegingen.'

'We hebben alle beslissingen over Gaza samen genomen in het Gemeenschappelijk Bureau'

— Peter Lievens, oud-vicerector Internationaal Beleid

De Academische Raad, waarin naast het GeBu ook decanen, studenten- en personeelsvertegenwoordigers zetelen, is verdeeld. Sommige decanen vinden dat de universiteit niet ver genoeg gaat, anderen houden vast aan de lijn van het bestuur.

Dat die lijn tijdens de Academische Raad door het GeBu enkel meegedeeld wordt en niet ter discussie staat, wil Lievens evenmin horen. Volgens de voormalige vicerector had het GeBu oog voor iedereen die het is voor Mondiaal Beleid.

gesprek wilde aangaan. 'Het standpunt van het GeBu en de universiteit is daardoor niet veranderd, maar er was wel ruimte voor tegenargumenten en discussie', klinkt het.

Er is dus 'eenheid' binnen het GeBu, al wijkt toenmalig vicerector en kandidaat-rector Tine Baelmans tijdens de rectorverkiezingen van de bestuurslijn af. 'We moeten echt een standpunt innemen, en dat is iets anders dan zeggen dat we al een standpunt hebben of dat we al goed bezig zijn', zegt ze tijdens het rectordebat voor studenten.

Tegenkandidaat Lievens houdt vast aan het huidige beleid, huidig rector Severine Vermeire neemt het woord 'genocide' in de mond, al wil ze niet horen van een totale boycot. 'Individuele contacten moeten behouden worden', klinkt het dan. Gaza blijkt geen hoofdthema tijdens de rectorverkiezingen, maar blijft op de agenda.

Gaza blijkt geen hoofdthema tijdens de rectorverkiezingen, maar blijft op de agenda.

© Robin Geukens

Mei 2025: Een politieke oproep

Op het Europese niveau beweegt er dan ook vrij weinig. Er wordt verwezen naar de tegenstribbelende houding van Duitstalige universiteiten. Samen met de Belgische rectoren vraagt Luc Sels op 15 mei voor het eerst om de opschorting van het associatieverdrag van de Europese Unie met Israël, waaronder ook het onderzoeksprogramma Horizon Europe valt.

Na een nieuw rapport van KU Leuven-professor Gleider Hernández herhalen de Belgische rectoren die oproep op 26 juni, met Sels aan het voortouw. Volgens artikel twee van dat associatieverdrag moeten beide partners de mensenrechten respecteren.

het voorstel van de Commissie nog steeds goedgekeurd moet worden met een gekwalificeerde meerderheid: eerder dan een juridische, moet een politieke knoop doorgehakt worden. Juist daarom wijkt de universiteit met de oproepen af van de oorspronkelijke neutraliteit. 'Dit is inderdaad een politiek statement', zegt Hernández.

Die keuze hangt volgens hem samen met de ontwikkelingen in Gaza. 'Om de academische vrijheid te beschermen moeten universiteiten en instellingen de ruimte laten voor vrij debat, en volgens mij heb je daarvoor institutionele neutraliteit nodig. Dat de Belgische rectoren unaniem tot een statement kwamen, wijst erop dat ze bij ernstige mensenrechtenschendingen toch bereid zijn om zich samen uit te spreken.'

'Dat Vermeire het woord "genocide" gebruikte, was wellicht een berekend risico. Ze vermoedde dat de universitaire gemeenschap haar daarin zou volgen'

— Jan Wouters, professor internationaal recht (KU Leuven)

Louter de onwettige bezetting van Palestijnse gebieden is volgens het rapport al een schending van dat principe. Een oplossing voor Horizon Europe lijkt in zicht.

Toch leidt het rapport niet tot een automatische opschorting. 'In internationaal recht is het niet voldoende dat een schending plaatsvindt. Een van de partijen moet die schending inroepen', zegt Hernández.

Het artikel is weinig juridisch dwingend, zegt Wouters: 'In alle eerlijkheid, er is geen juridische verplichting voor de EU om het akkoord op te schorten.'

Wouters en Hernández wijzen erop dat

Dat de KU Leuven opschoof, vindt ook Van Elsuwege niet onlogisch. 'Het maatschappelijk bewustzijn is veranderd, mede door de evolutie op het terrein. Er is een groeiende urgentie om "iets" te doen, of op zijn minst een signaal te geven ten aanzien van Israël.'

'Alleen als het gaat over hoe ver je daarin kan gaan, is er verdeeldheid. Daar speelt ook het aspect van de financiële repercussies. Als je als individuele instelling uit een bepaald consortium trekt, denk ik dat er een grote consensus is om daar zo ver mogelijk in te gaan zonder de eigen – financiële – be-

langen te schaden. Maar is dat ver genoeg? Daar kan je discussie over voeren.'

September 2025: 'Genocide'

In stijl maakt de universiteit wel het verschil. Nadat Severine Vermeire tijdens de campagne het woord 'genocide' al in de mond had genomen, gebruikt ze het officieel als rector tijdens de academische zitting op de opening van het academiejaar. Een bewust statement, maakt ze duidelijk aan *Veto*.

'Ik kan perfect begrijpen waarom de rector dat gedaan heeft', zegt Wouters. 'Of het de juiste zaak is, weet ik niet. Genocide is een zeer zwaarwichtige juridische term. Je kan dat enkel gebruiken bij onomstotelijk bewijs. Dat is momenteel nog niet het geval. Voor je het weet neemt iedereen dat woord in de mond. Het was wellicht een berekend risico, omdat ze vermoedde dat de universitaire gemeenschap haar daarin zou volgen. Dat mag ook.'

'De houding is duidelijk', zegt Van Elsuwege, 'afwachten om te zien hoe de zaken zouden evolueren, en stap voor stap bekijken wat

mogelijk is binnen de eigen instelling, rekening houdend met financiële implicaties.'

'Het is een hobbelig pad geweest', zegt ook Wouters. 'Je kan de evolutie van de universiteit nog het best omschrijven als worstelend opschuiven. Het is steeds aarzelend, ze *struggelen*. Laat ons wel wezen: in haar communicatie is de universiteit opgeschoven, maar of haar positie nu fundamenteel is veranderd, is nog een andere vraag.' ☹

De interviews en het onderzoek voor dit stuk kwamen voor het bestand in Gaza tot stand. Voormalig rector Luc Sels verwees voor een reactie naar KU Leuven.

Reactie KU Leuven: 'Geen blinde boycot, maar verantwoordelijke samenwerking'

De KU Leuven beschouwt de oproep in mei 2024 tot 'terughoudendheid' en 'zorgvuldigheid' over nieuwe samenwerkingen met Israëlische partners 'niet als een bocht, maar als een voortzetting en verfijning van een bestaand ethisch en institutioneel beleid.'

Volgens de universiteit gaat het dus om een 'responsieve beleidstoepassing, niet om een beleidsmatige koerswijziging.' De keuze om universiteiten niet uit te sluiten, maar overheidsinstellingen wel, getuigt volgens de KU Leuven van 'nuance en precisie'.

Over de volgens dit artikel politieke oproep van de Belgische universiteiten

tot een opschorting van het associatieverdrag met Israël, die de KU Leuven ondersteunde, geeft de universiteit aan dat 'politieke neutraliteit niet gelijk staat aan morele onverschilligheid.'

Volgens de universiteit vertrekt de beslissing 'niet vanuit een partijdige of ideologische positie, maar vanuit de structurele vaststelling, door talloze instanties en experts, dat fundamentele mensenrechten ernstig geschonden worden. De universiteit is en blijft onafhankelijk in haar politieke positie, maar niet neutraal in ethische kwesties.' Ook dat beschouwt de universiteit niet als een bocht.

Tot slot blijft academische vrijheid centraal. 'De KU Leuven maakt een onderscheid tussen instellingsbrede akkoorden en projectmatige samenwerkingen tussen academici, waar we vanuit academische vrijheid vertrekken.' Het gaat dus om 'een politieke en morele oproep aan de Europese beleidsniveaus om het mensenrechtenartikel van dat verdrag ernstig te nemen. Die oproep betekent niet dat individuele onderzoekers plots hun werk moeten stopzetten. We pleiten niet voor een blinde boycot, maar voor verantwoordelijke samenwerking.'

KU Leuven in het vizier in Israël: 'Plots worden e-mails niet meer beantwoord'

Dat de KU Leuven 'terughoudendheid en zorgvuldigheid' predikt bij het aangaan van Israëlische samenwerkingen, valt op in Israël. 'België staat op nummer één van de landen die aan een academische boycot tegen Israël doen.' ELLA-SOFIA SNEYERS, ANTONIE SCHOOF

In Israël wordt de beslissing van de Vlaamse universiteiten om veel onderzoeken met Israëlische partners niet langer te laten doorgaan, opgemerkt. In een artikel in Haaretz, de derde grootste krant van Israël, wordt een onderzoek van de KU Leuven als eerste voorbeeld gebruikt.

Ook in Israël zijn de meningen over de boycot verdeeld: 'Is de impact groot of niet? In elk geval is ze te voelen', zegt Gid'on Lev, journalist bij de liberale krant.

Zeeanemonen

Gedurende de zomer van 2024 wilde de Israëlische onderzoeker Yehu Moran een onderzoek starten met een bioloog aan de KU Leuven. Professor Moran is verbonden aan de Hebrew University of Jerusalem als evolutionair bioloog. 'Het betreft een echt eenvoudig onderzoek over zeeanemonen', vertelt hij. 'Er is geen militaire invulling

voor het onderzoek dat ik doe.'

Wanneer de onderzoekers het project willen opstarten en financiering zoeken via de Europese onderzoeksraad, stuiten ze echter op de Ethische Commissie Dual Use, Military Use & Misuse of Research (EC DMM) van de KU Leuven. In een eerste mail geeft de commissie een negatief advies. Al kwam dat advies er

INTERNATIONAAL

niet door de inhoud; de commissie beweert dat het onderwerp zelf geen probleem stelt.

'Een oordeel van de ethische commissie gebeurt op basis van tien criteria die staan opgesteld op de website van de commissie', zegt Isabelle Huys, vicerector Onderzoeksbeleid en zo woordvoerder voor de EC DMM. 'Het onderwerp van het onderzoek is er daar een van, maar er zijn er dus nog veel andere.' Het betreft criteria als mensenrechten, aard van de partner en de mogelijkheid tot misbruik.

onele samenwerkingen meer op met instanties die verbonden zijn aan de Israëlische overheid, maar andere samenwerkingen kunnen na een grondige toetsing door de EC DMM.'

Onbegrip

De argumentatie van de ethische commissie is onbegrijpelijk voor professor Moran. 'Het is niet dat ik mijn onderzoek vanuit mijn kelder thuis kan doen', zegt hij. 'Ik kan

'België staat op nummer één van de landen die aan een academische boycot tegen Israël doen'

— Emmanuel Nahshon, voorzitter Israëlisch anti-boycot taskforce

'Het is niet zo dat een onderzoek al die criteria moet schenden om als problematisch beschouwd te worden', verduidelijkt Huys. 'Evenmin betekent het schenden van een criterium niet meteen dat het project niet kan doorgaan. De commissie bekijkt het project en alle criteria in hun geheel.'

Verder overleg

De afkeuring leidde tot enige controverse aan de Israëlische universiteit. Er volgde een schrijven van een advocaat van de Hebrew University of Jerusalem aan de rector van de KU Leuven, toen nog Luc Sels. Dat resulteerde in verder overleg door de ethische commissie.

'Het klopt dat een onderzoeker of andere betrokken partij in beroep kan gaan tegen het oordeel van de commissie', zegt Huys. 'Dat beroep kan bij het GeBu (*Gemeenschapelijk Bureau, red.*) worden ingediend en dan kan er mogelijk een andere beslissing genomen worden, bijvoorbeeld op basis van nieuwe informatie.' Over het specifieke onderzoek van Moran wil de vicerector zich niet uitspreken.

In de tweede mail die volgt op de klacht nuanceert de commissie plots het eerdere negatieve advies. Ze stelt dat 'wat in de mail bedoeld werd met een negatief advies, is dat onze commissie momenteel vraagt terughoudend en behoedzaam te zijn om samenwerkingen aan te gaan met Israëlische universiteiten'. Ook worden nauwe banden tussen de Israëlische universiteiten en de overheid aangehaald.

'Die behoedzaamheid is er om de onderzoekers en de universiteit te beschermen', aldus Huys. 'Daarenboven is het moeilijk om uit lopende projecten te stappen en contracten in grote consortia te stoppen.'

Al geldt er volgens haar nog steeds geen algemene boycot: 'We zetten geen instituti-

geen enkele vorm van financiering aanvragen bij de Europese Commissie zonder een affiliatie met de universiteit te hebben. Je kan je als onderzoeker nooit volledig ontkoppelen van een universiteit.'

Volgens Moran zijn de stemmen die zich het hardst tegen de huidige regering keren net te vinden in de academische wereld. 'Velen van ons hebben bezwaren en voelen zich beschaamd over wat onze regering doet in Gaza', zegt hij. 'We doen wat we kunnen op het lokale niveau door onze bezwaren te uiten en te demonstreren.'

Het uitsluiten van Israëlische onderzoekers zou volgens Moran zelfs tot een nieuw probleem kunnen leiden: 'De huidige regering is immers niet geïnteresseerd in wetenschap', verduidelijkt hij.

'Als morgen alle samenwerkingen tussen Israëlische onderzoekers en Europese partners worden stopgezet, zou de regering dat net kunnen gebruiken. Ze zouden aan het grote publiek zeggen dat er niet naar Europese stemmen geluisterd moet worden, omdat die ons toch haten.'

Van een bindend advies voor het project van Moran kan er volgens de commissie nog geen sprake zijn, vanwege de beperkte beschikbare informatie. Dat betekent dat de opstart van het onderzoek dus eigenlijk verder kan gaan. Toch leidt de oproep tot terughoudendheid van de ethische commissie ertoe dat het project een stille dood sterft.

Grijze boycotts

Zulke onderzoeken – die niet officieel geweigerd worden, maar toch nooit het daglicht zien – maken deel uit van een zogenoemde grijze boycot, volgens Lev. Grijze boycotts nemen verschillende vormen aan: 'Soms worden e-mails plots niet meer beantwoord. Andere keren zeggen onderzoekers luidop dat ze niet langer geassocieerd

willen worden met Israëlische onderzoekers', verduidelijkt Moran.

'Die grijze boycotts zullen onvermijdelijk een negatieve impact hebben', zegt Emmanuel Nahshon. Hij leidt een anti-boycot taskforce van de Israëlische Associatie van Universiteitshoofden (VERA). Sinds een jaar geleden probeert die taskforce de academische boycotts tegen Israëlische instellingen in kaart te brengen.

'België staat op nummer één van de landen die aan een academische boycot tegen Israël doen', zegt Nahshon. Al is hij wel duidelijk dat de impact die Belgische universiteiten hiermee maken, volgens hem beperkt blijft: 'De meeste Europese werkprojecten komen uit landen als Frankrijk en Duitsland. Daar is een academische boycot niet aan de orde.'

Een negatief oordeel van een Belgische universiteit over een onderzoeksproject hoeft volgens Nahshon ook geen doodvonnis te zijn: 'Als een Belgische universiteit een bepaald project niet wil uitvoeren, dan vinden we vaak universiteiten in andere landen die wel blij zijn om het project op te starten.'

Collateral damage

Toch zijn er aanwijzingen dat er nu al een impact is op Israëlisch onderzoek. De percentages van projecten die een beurs krijgen van de Europese Unie zijn gedaald ten opzichte van vorige jaren. Volgens Moran is de boycot een politieke zet die het universitaire niveau overstijgt: 'De impact op wetenschap is slechts collateral damage.'

Vergelijkbare dingen hoorde Gid'on Lev, de schrijver van het artikel in Haaretz: 'Sommige onderzoekers vinden het moeilijker om hun artikelen te publiceren. Onderzoekers waarvan de artikelen meestal gepubliceerd werden in het eerste tijdschrift dat ze contacteerden, publiceren nu mogelijk pas in het derde tijdschrift.'

Volgens hem is het probleem ook nog meer zichtbaar in onderzoek binnen de humane wetenschappen. 'Politiek en ideologie wegen er harder op', zegt hij.

Volgens Lev zou een nationale boycot, bijvoorbeeld door een inreisverbod voor Israëlische ministers of toeristen, of door de economische betrekkingen te beperken, waarschijnlijk verstandiger zijn om druk te leggen op de Israëlische regering.

'Ik heb geen idee of dat een effect zou hebben, maar het lijkt me in ieder geval logischer dan een academische boycot, aangezien de Israëlische academische wereld een sterke oppositie vormt tegen de Israëlische regering.' ☺

INTERNATIONAAL

Confessions aan KU Leuven: 'Een pagina met dit soort bereik creëert macht'

De meest geliefde blokpauze: KU Leuven Confessions lezen op Instagram, waar studenten anoniem hun gênantste momenten, geheime gebeurtenissen of wilde avonturen delen. Waarom zijn mensen zo aangetrokken tot dit account? JUTTA HEYLEN

© Sabine Mosman

De *confessions* op Instagram lezen is een vaste routine geworden voor vele studenten in de examens. Waar anderen uren scrollen op TikTok, dompelen de Leuvense studenten zich onder in ander-mans dramatische en beschamende momenten. Het fenomeen is niet nieuw, maar de huidige populariteit roept vragen op.

De start van de pagina was verrassend simpel. 'Wat als ik het gewoon doe?', dacht de beheerder. Waar vele confessionpagina's op Facebook intussen gestorven zijn, beleeft het concept een tweede leven op Instagram. 'Weinig mensen van de nieuwe generatie gebruiken nog Facebook voor zulke pagina's.' Wat begon met een doel van duizend volgers en vele zelfgeschreven confessions, groeide uit tot een pagina met ruim 18.000 fans.

Achter de schermen is het een stuk meer werk dan het lijkt. Elke inzending wordt voorlopig nog manueel nagekeken. 'Zo'n

dertig tot veertig procent verschijnt nooit online. Confessions met namen en haatdragende boodschappen schrap ik meteen.'

Die selectie is een tijdrovend proces en de juiste confessions kiezen, is soms moeilijk in te schatten. 'Wat voor mij op het randje is, is er voor iemand anders net over. Soms krijg ik een verzoek om een post te verwijderen. Dat doe ik dan ook als er gegronde redenen zijn.'

Sociale verantwoordelijkheid

Niet alles aan het studentenleven is rooskleurig. Verhalen over vreemdgaan, zatte avonden en teleurstellingen op Tinder zijn grote thema's op de pagina. Toch moeten we ons volgens de admin geen zorgen maken.

'Zo'n pagina draait natuurlijk vooral rond extremen. Alledaagse gebeurtenissen sturen mensen niet in of post ik niet. Soms kan een confession zelfs verzonden zijn. Wat je leest, zijn enkel de gekste dingen die men-

sen meemaken.'

Af en toe komt er een serieuzer thema aan bod en dan kijkt hij wel uit. 'Toen een vrouwelijke eerstejaarsstudente vroeg waar ze veilig kon gaan en staan in Leuven, kwam dat echt binnen en stopte ik even om na te denken. Dat mensen daarmee naar mij komen, voelt soms wel als een sociale verantwoordelijkheid.'

Amusement boven alles

Dat soort verantwoordelijkheidsgevoel gaat samen met het besef van de invloed die de beheerder heeft. 'Een pagina met dit soort bereik creëert een soort macht.' Dat wil volgens hem niet zeggen dat die misbruikt moet worden, het blijft een neutrale pagina.

Eén ding is volgens hem dan ook zeker: het doel is en blijft het amusement van de studenten. 'Zonder studenten is er geen pagina.' ☺

De Tegenspraak: is het mijlpaalsysteem een zegen of een vloek?

In 'De Tegenspraak' bieden twee studenten botsende visies op een centraal thema. Ditmaal buigen studenten Wijsbegeerte en Taal- en Letterkunde, Jeroen Goots en Inès Ortman, zich over de vraag: is het mijlpaalsysteem een zegen of een vloek?

Jeroen Goots

derde bachelorstudent Wijsbegeerte

'De harde knip is niet alleen streng, maar ook rechtvaardig'

VOOR

TEGEN

Inès Ortman

eerste bachelorstudent Taal- en Letterkunde

'Niet iedereen staat even sterk aan de startlijn'

Studenten die na vier examenpogingen nog niet voor al hun vakken uit het eerste jaar geslaagd zijn, moeten hun opleiding stopzetten. Dat klinkt hard, en dat is het ook. Toch hoeft zo'n 'harde knip' niet alleen teleur te stellen, omdat hij op lange termijn studenten kan sparen van opstapelende problemen en onnodige studievertraging. Kortom, een slimme ingreep die je later dankbaar zult inzien.

De harde knip voorkomt dat studenten eindeloos blijven hangen met achterstand. Wie er na twee jaar niet in slaagt de mijlpaal te behalen, kampt meestal met structurele problemen: het niveau of het tempo ligt te hoog, of de inhoud sluit niet aan bij de interesses of verwachtingen. In plaats van die problemen te laten aanslepen, grijpt de harde knip vroegtijdig in en dwingt hij studenten om zich af te vragen of ze wel op de juiste plek zitten.

Herkansingen opstapelen en hopen dat het later wel lukt - dat werkt niet

Studenten die na twee jaar vergeefs zwoegen aan een nieuwe opleiding moeten beginnen, zullen opperen dat het mijlpaalsysteem zelf studievertraging veroorzaakt. Wat ze vergeten, is dat ze zonder de harde knip nog meer vertraging zouden oplopen: een eeuwig struikelvak uit het eerste jaar zorgt voor nieuwe struikelvakken in latere jaren, die voortbouwen op die basiskennis. De harde knip kan in het begin teleurstellen, maar voorkomt op lange termijn verlies van studietijd.

Bovendien stimuleert het mijlpaalsysteem studenten om van meet af aan hun studies serieus te nemen. Studenten moeten direct werk maken van hun studies, en dat is precies wat de harde knip duidelijk maakt. Omdat ze weten dat uitstel niet loont, zijn ze gemotiveerd om zich direct maximaal in te zetten. Herkansingen opstapelen en hopen dat het later wel lukt - dat werkt niet.

De harde knip beschermt studenten tegen valse hoop en tijdverspilling. Het is beter om vanaf het begin een duidelijke grens te stellen dan eindeloos te worstelen met een studie die je niet ligt. Daarom is de harde knip niet alleen streng, maar ook rechtvaardig.

Het mijlpaalsysteem van de KU Leuven belooft ons gelijke kansen om het bachelordiploma te behalen. Elke student krijgt vier kansen om zijn eerste mijlpaal te behalen, gespreid over twee jaar. Volgens voormalig rector Luc Sels moet het mijlpaalsysteem niet zorgen voor een harde knip, maar je bij de hand nemen en aangeven of een opleiding al dan niet bij je past.

De eeuwige student is verleden tijd: geen derdejaars bachelors meer die nog altijd met eerstejaarsvakken worstelen. Iedereen moet in twee jaar zijn eerstejaarsvakken hebben afgelegd. Daarachter schuilt ongelijkheid en een verhoging van de prestatiedruk.

Vier examenmomenten om voor alle vakken van het eerste jaar te slagen, verspreid over twee jaar, klinkt zeer ruim, maar is in werkelijkheid beperkt. In de praktijk staat niet iedereen even sterk aan de startlijn. Denk aan studenten die tijdens hun studie moeten werken, mantelzorg verlenen of worstelen met hun mentale gezondheid. Zij ervaren veel minder dan 'vier volwaardige kansen'.

Het mijlpaalsysteem is geen gezonde stimulans, maar een dreiging die studenten boven het hoofd hangt

Het mijlpaalsysteem zorgt ervoor dat studenten excessieve stress ervaren. Een slecht examenmoment betekent een kans minder in hun traject. Dat verhoogt faalangst en verlamende stress, waardoor het volgende examenmoment opnieuw slecht kan aflopen.

Het mijlpaalsysteem is geen gezonde stimulans, maar een dreiging die studenten boven het hoofd hangt. Door de verhoogde druk grijpen studenten naar makkelijkere manieren om te studeren - zoals gebrekkige internetsamenvattingen - en lopen ze een diepe verwerking van de leerstof mis. Zo zet het mijlpaalsysteem aan tot vluchtig blokwerk bij studenten die minder sterk aan de startlijn stonden, en vergeet het dat écht leren diepgang vereist. ☹

'Super Severine' of 'de basis': wie stuwt KU Leuven naar de toekomst?

Is 'de basis' goed vertegenwoordigd aan de KU Leuven, of kan de rector de lakens naar zich toetrekken? 'Als onze studenten op het faculteitsbestuur zouden zeggen – "wij gaan niet akkoord" – dan hebben we gefaald.' PIETERJAN DOUCHY

Doorheen de jaren is de Academische Raad te vaak geëvolueerd tot een afstempelorgaan.' Dat zei Bert Willems, een vertegenwoordiger van het Administratief en Technisch Personeel (ATP) van de universiteit, tijdens de opening van het academiejaar.

Volgens Willems is er meer tijd nodig voor 'grondige debatten over waar onze universiteit naartoe gaat', onder andere op het vlak van onderwijs. Een nood die heel wat beleidsvoerders ervaren aan de universiteit, verduidelijkt hij aan *Veto*.

'Ook nu nog niet alle zeteltjes gevuld zijn, bereiden wij de Onderwijsraad goed voor'

— Lotte Van Marcke, voorzitter Stura

Ondertussen vindt de Studentenraad (Stura) onvoldoende studenten voor het aantal zitjes dat het heeft in de Onderwijsraad. Op de vijf zitjes van Stura, zitten voorlopig slechts twee studenten. Is 'de basis' dan wel goed vertegenwoordigd aan de KU Leuven, of kan rector Severine Vermeire de lakens naar zich toetrekken? De waarheid ligt in het midden.

Geen ruimte voor debat?

Willems was kritisch over de werking van de Academische Raad van de KU Leuven. Daarin worden beslissingen genomen over uitgewerkte beleidsvoorstellen. Lidmaatschap is er onder andere voor de rector, de vicerectoren, alle decanen en vertegenwoordigers van het personeel en de studenten. 'Een grote groep', geeft Willems toe. 'Je kan dus niet zeggen: hier is een thema, ga nu maar in debat. Dat moet je organiseren.'

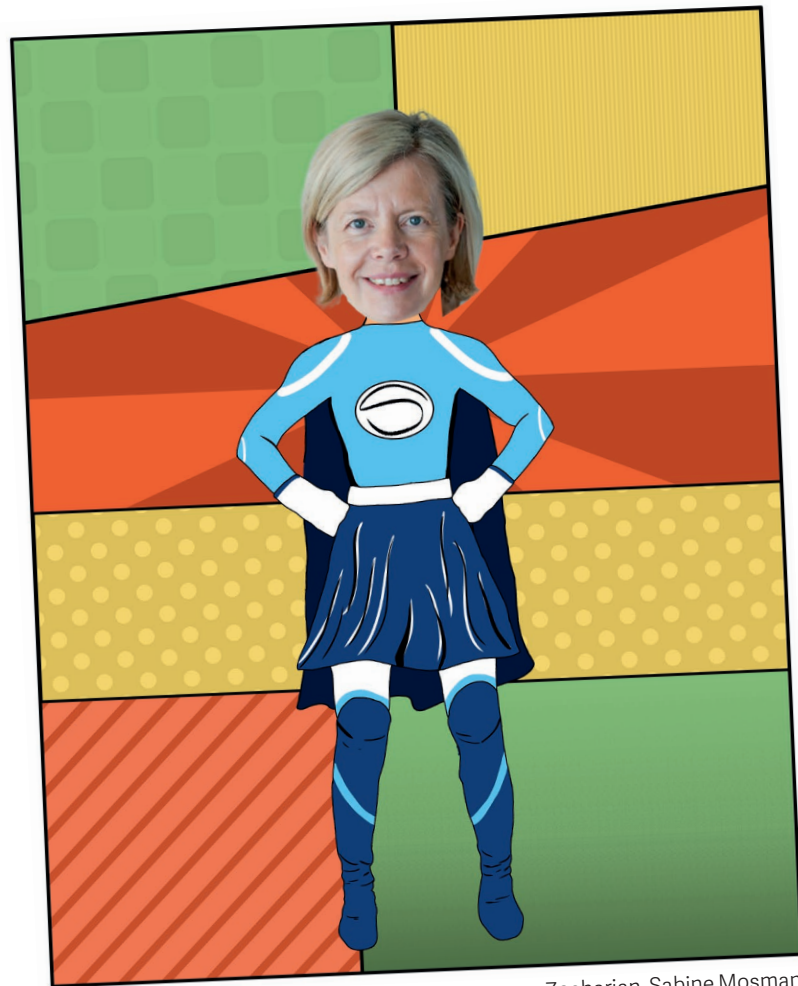
Daarvoor ligt een grote verantwoordelijkheid bij de rector, die de vergadering leidt. Maar ook de eerdere besprekingen in kleinere beleidsorganen zijn van cruciaal belang. 'De beslissingen die op de Academische Raad besproken worden, zijn vaak goed voorbereid', zegt Chris Verslype, die er als decaan van de faculteit Geneeskunde zetelt.

Daardoor bestaat een groot deel van de vergadering uit het goedkeuren van beleid waarover al min of meer eensgezindheid bestaat. Wie als vertegenwoordiger invloed wil hebben op het beleid, moet daarom vóór

de Academische Raad in actie schieten, zegt Toon Robberecht, voormalig voorzitter van Stura (2022-2023). 'Nog voor een nota op de Academische Raad besproken wordt, is er in de regel veel discussie aan voorafgegaan.'

Van bij de start

Belangrijk voor de studenten is de Onderwijsraad waar beleid wordt besproken over de mijlpaal, lesopnames en startersdagen. Stura heeft onder andere een zegje bij het samenstellen van de agenda van die raad, waardoor de Algemene Vergadering van

© Sousanna Zacharian, Sabine Mosman

ONDERWIJS

Stura een standpunt kan ontwikkelen in parallel met de discussies die (later) op de Onderwijsraad plaatsvinden.

Ook op de lagere niveaus van de universiteit hebben studenten een stem, zoals in de faculteiten. 'Als onze studenten op het faculteitsbestuur zouden zeggen – "wij gaan niet akkoord" – dan hebben we gefaald, want we proberen hen steeds van bij het begin te betrekken', zegt Verslype.

Normaal gezien kunnen de vertegenwoordigers van het personeel en de studenten dus voor de Academische Raad hun standpunt duidelijk maken. 'Als dat niet zo is, zullen die vertegenwoordigers de steun krijgen van de decanen om de beslissing uit te stellen', zegt Verslype. Een belangrijk detail: binnen enkele voorbereidende organen, zoals de Onderwijsraad, hebben de studenten meer vertegenwoordigers dan het personeel.

Wanted! Stuvors

Voor die zitjes moeten studenten verkozen worden door de Algemene Vergadering van Stura, maar daar knelt het schoentje. Van de vijf zetels van Stura in de Onderwijsraad, zijn er twee gevuld. 'Dat betekent niet dat er nu geen goede onderwijsvertegenwoordiging is', zegt Lotte Van Marcke, huidige voorzitter van Stura. 'Ook nu bereiden wij de Onderwijsraad goed voor, met een gedragen standpunt vanuit onze Algemene Vergadering.'

Toch heeft Van Marcke de ambitie om de vijf zitjes te vullen dankzij nieuwe verkiezingen in de komende weken. Ze wijst erop dat sommige kandidaten nog niet verkozen konden worden door herexamens en vakantieplannen. Stura werkt ook aan een

meer structurele oplossing: met een nieuw 'stuverstatuut' wil Van Marcke de rol van studentenvertegenwoordiger (stuver) aantrekkelijker maken.

'In het GeBu zitten is een speciale *vibe*, omdat je er voor negentig procent van de tijd zwijgt'

— Toon Robberecht, oud-voorzitter Stura (2022-2023)

Op andere niveaus, zoals de Academische Raad, is Stura wel volledig vertegenwoordigd. Sinds het rectorchap van Luc Sels (2017-2025) heeft de voorzitter van Stura ook een vast zitje in het Gemeenschappelijk Bureau van de universiteit. Daarin zet de rector met de vicerectoren en de Algemeen Beheerder (die instaat voor het logistieke, financiële en administratieve 'beheer') de beleidslijnen van de universiteit uit.

'Daar zitten is een speciale *vibe*, omdat je er voor negentig procent van de tijd zwijgt', zegt Robberecht. 'Over onderzoeksbeleid moet je als studentenvertegenwoordiger echt niet tussenkomen.' Het komt er dus op aan scherp te zijn op de momenten die voor studenten belangrijk zijn.

Ondertussen proberen studentenvertegenwoordigers ook op informele wijze dossiers te beïnvloeden. Zo vindt voor de Academische Raad een officieus gesprek plaats tussen de rector en de studenten die

erin zetelen. 'Ik heb dat altijd het belangrijkste overleg gevonden', zegt Robberecht.

Super Severine?

Heeft de rector in die carrousel aan raden dan geen grote beslissingsmacht? Vermeire wil 'de basis' vertegenwoordigen, maar is ook ambitieus. Voor haar plannen komt het erop aan om goed op de verschillende raden en werkgroepen te wegen.

Beleidsvoerders aan de universiteit hebben nauwelijks de mogelijkheid om strategische beslissingen op zichzelf te nemen, zegt Gerard Govers, voormalig vicerector voor de groep Wetenschap en Technologie (2017-2025). 'Om beslissingen te nemen heeft de rector in principe consensus nodig in het Gemeenschappelijk Bureau', zegt Govers.

Toch kan ze die consensus beïnvloeden. Daarvoor is al een belangrijke stap gezet: aan het begin van de zomer stelde Severine Vermeire zeven kandidaat-vicerectoren voor aan de Academische Raad, die hen vervolgens bekrachtigde. 'Een rector zoekt uiteraard kandidaten die zich kunnen vinden in het verkiezingsprogramma waarmee de rector verkozen werd', zegt Govers. De nieuwe beleidsploeg zal haar niet tegenwerken.

'Gedragen beleid'

De Academische Raad kan dat wel, vooral als de vertegenwoordigers en faculteiten zich te weinig betrokken voelen. Dan kunnen zij een voorstel wegstemmen. In 2017 kondigde toenmalig rector Luc Sels bijvoorbeeld een herindeling van het academiejaar aan. Decanen en vertegenwoordigers vielen uit de lucht – het voorstel was volgens velen te weinig besproken en te ambitieus – en dus ging het niet geheel door.

De Academische Raad besliste wel om de Onderwijsraad een voorstel te laten uitwerken. Die zorgde niet voor een nieuwe kalender, maar werkte wel enkele andere onderdelen van het plan uit, zoals het mijlpaalsysteem en de startersdagen.

Een rector heeft dus een grote invloed op de koers van de universiteit. Ze stelt een team van vicerectoren voor en zit het GeBu en de Academische Raad voor. Voor de uitwerking moet Vermeire vanaf de start rekening houden met de vertegenwoordigers. Op dat vlak was Van Marcke al eerder optimistisch in *Veto*: 'Ze is bereid goed te luisteren naar de studenten.' Ook Vermeire legt de lat hoog: ze belooft een 'gedragen beleid'. ☺

Van de vijf zetels van Stura in de Onderwijsraad, zijn er twee gevuld. 'Dat betekent niet dat er nu geen goede onderwijsvertegenwoordiging is', zegt voorzitter Lotte Van Marcke. © Femke Van Crombrugge

ONDERWIJS

Waarom bomen planten toch geen ideale klimaatoplossing is

Het aanplanten van bomen wordt vaak gezien als dé ideale klimaatoplossing. Toch is de ecologische impact zwaar overroepen, waarschuwt professor Sara Vicca: 'Zelfs in de meest optimistische scenario's kan duurzame bosaanplant niet meer dan tien tot vijftien procent van de huidige uitstoot compenseren.' SARA VICCA

Tijdens een les over klimaatverandering leg ik studenten een stelling voor: 'Bomen planten is een van de beste oplossingen voor het klimaatprobleem: ze zijn goedkoop, bieden veel koolstofopslag en brengen alleen maar voordelen voor mens en natuur.' Ongeveer de helft van de studenten is het met die stelling eens.

Dat is niet zo verrassend. De voorbije jaren verschenen talloze initiatieven en campagnes waarin bomen planten werd voorgesteld als hét natuurlijke wapen tegen de klimaatverandering. Denk aan internationale acties zoals de Trillion Trees-campagne en andere projecten waarbij overheden en bedrijven beloofden bomen te planten om het klimaat te redden.

Kwetsbare bomen

Bossen zijn zonder twijfel bijzonder waardevol. Ze slaan koolstof op, zorgen voor verkoeling, produceren hout, herbergen een enorme biodiversiteit, en laten ons tot rust komen. Het is dus niet verwonderlijk dat velen ze als wondermiddel zijn gaan beschouwen. Bomen aanplanten klinkt aantrekkelijk en eenvoudig, maar dat is het niet.

We moeten eerst bestaande bossen beschermen

De ruimte die geschikt is voor grootschalige aanplanting is beperkt. Sommige plaatsen zijn te koud of te droog, of beter geschikt voor andere begroeiing. Als we weilanden of veengebieden bebossen, kan dat zelfs leiden tot een netto koolstofverlies. Bovendien nemen jonge bossen koolstof trager op dan vaak wordt aangenomen. Ze zijn kwetsbaar voor droogte, ziektes en bosbranden – risico's die door klimaatverandering toenemen. Zo kan de opslagcapaciteit van bossen in de praktijk veel lager uitvallen dan optimistische beloftes suggereren.

Naast ecologische beperkingen spelen ook maatschappelijke factoren een rol: herbebossing kan bijvoorbeeld botsen met andere landnoden, zoals voedselproductie. Zeker op plekken waar landbouwgrond

schaars is, kan extra bosaanplant druk zetten op de voedselvoorziening en het levensonderhoud van lokale gemeenschappen. De keuze voor de locatie en de manier waarop bomen worden geplant, dient dus een veel breder maatschappelijk belang dan enkel koolstofopslag.

Tegelijk komt ongeveer tien procent van de wereldwijde CO₂-uitstoot voort uit ontbossing. Het is daarom in de eerste plaats belangrijk om bestaande bossen te beschermen en verdere ontbossing tegen te gaan. Daarnaast kunnen bij de aanplant van nieuwe bossen enkele simpele richtlijnen de duurzaamheid bevorderen: kies locaties waar bos van nature voorkomt, werk met natuurlijke regeneratie waar mogelijk, zet in op biodiversiteit en betrek lokale gemeenschappen. Zo kan herbebossing bijdragen aan zowel het klimaat als de leefbaarheid.

Geen wondermiddel

Toch blijft de mogelijke ecologische bijdrage van herbebossing beperkt: zelfs in de meest optimistische scenario's kan duurzame bosaanplant niet meer dan 10 tot 15 procent van de huidige uitstoot compenseren. Het is dus geen wondermiddel.

Wat moet er dan wel gebeuren om klimaatverandering tegen te gaan? De absolute prioriteit ligt bij een diepe en snelle afname van de uitstoot. Dat betekent in de eerste plaats fossiele brandstoffen afbouwen. Maar daarvoor is een gehele systeemtransitie nodig qua energiebronnen, industrie, landbouw en transport. Ook veranderingen in consumptie en materiaalgebruik horen daarbij. De benodigde kennis en technologie zijn er, maar er is nu vooral nood aan een krachtadiger beleid om zo'n maatschappelijke transformatie te versnellen.

Herbebossing kan, net als andere vormen van CO₂-verwijdering, een kleine bijdrage leveren in de strijd tegen klimaatverandering, maar nooit de brede systeemtransitie vervangen die broodnodig is. Snelle en drastische emissiereducties zijn noodzakelijk om de opwarming van de Aarde tot ruim onder twee graden te beperken, zoals we afspraken in Parijs. ☺

Sara Vicca is als universitair hoofddocent verbonden aan het departement Bio-ingenieurswetenschappen van de Universiteit Antwerpen.

MICROCREDENTIALS

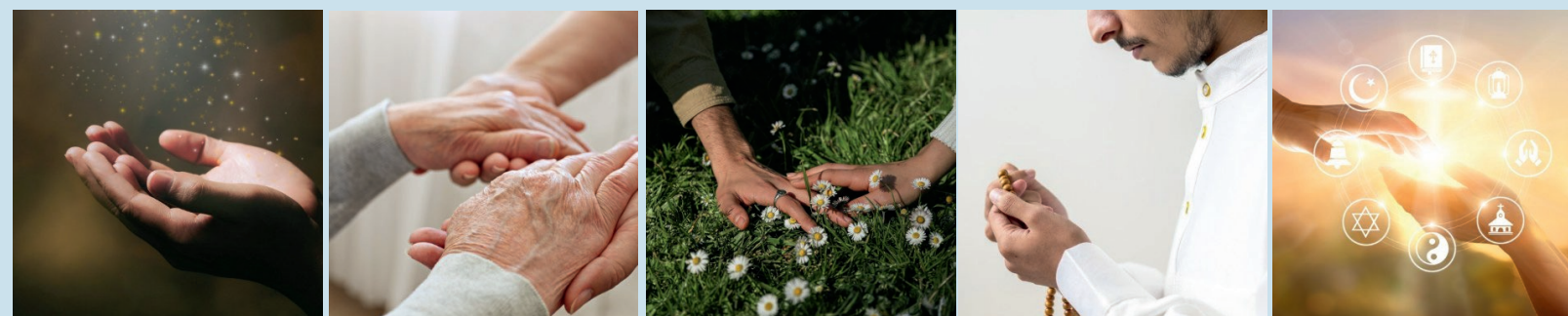
Korte opleidingstrajecten in theologie en religiewetenschappen

- ♦ Basisvormingen met certificaat
- ♦ Studeren op eigen tempo mogelijk, naast je andere studie of job
- ♦ Verschillende domeinen: reflectie en/of praktijk
 - ◊ jodendom, christendom, islam of interreligieuze dialoog (20 sp)
 - ◊ katholieke, christelijk-orthodoxe of islamitische spirituele zorg (40 sp)
 - ◊ traumasensitieve pastorale zorg en theologie (20 sp)

www.theo.kuleuven.be/nl/toekomstigestudenten/academies

MEER INFORMATIE:

Faculteit Theologie en Religiewetenschappen, Sint-Michielsstraat 4, 3000 Leuven
 info.theologie@kuleuven.be www.theo.kuleuven.be tel: 016 32 38 28

Professor Bernard Tillemans: 'Ben ik streng om streng te zijn? Nee'

Professor Bernard Tillemans staat erom bekend het moeilijkste vak in de eerste bachelor Rechten te geven. Toch wou hij niet altijd voor een aula staan. KING DAVID NGAMBI, JUTTA HEYLEN

Inleiding tot de Rechtswetenschappen is hét struikelblok voor beginnende rechtenstudenten, en toch vindt professor Tillemans het belangrijk om de moeilijkheidsgraad op hetzelfde niveau te houden. We ontmoetten hem in de *faculty lounge* van De Valk.

Hij heeft niet altijd Rechten willen studeren. 'Ik twijfelde tussen diplomatieke wetenschappen en talen. Mijn leraar raadde me diplomatieke wetenschappen af en daarom startte ik aan mijn opleiding Rechten. Het leuke daaraan is dat je er alle kanten mee uit kan, zoals het onderwijs, maar ook de politiek, journalistiek of het bedrijfsleven.'

Na zijn rechtenstudies studeerde hij een jaar aan Harvard Law School, maar daar bleef het niet bij. Hij bracht daarna ook een jaar door in Duitsland. Nadien begon hij zijn advocatenstage bij een firma in Brussel. 'Het was een zeer interessante ervaring, maar ik miste finaal de mogelijkheid om een juridisch probleem tot het bot te mogen uitspitten.'

Koen Geens, professor aan de KU Leuven, overtuigde hem uiteindelijk om de universiteit te vervoegen. Het is echter niet zo evident om na een doctoraat benoemd te worden. 'Ik ben de KULAK nog iedere dag dankbaar voor mijn benoeming.'

U geeft les in zowel eerste als tweede fase. Is er eentje die er bovenuit springt?

Bernard Tillemans: 'Ik vind dat je daar niet in moet kiezen. Het heeft zijn charme op ieder niveau. Ik heb het wel altijd bijzonder verrijkend gevonden om aan beginnende studenten de passie voor het recht over te dragen. De evolutie die studenten doormaken in de eerste jaren van hun opleiding vind ik indrukwekkend. Ik ben zeer blij daarvan deel te kunnen uitmaken.'

'Het is natuurlijk leuk bij beginnende studenten, maar je moet in het eerste jaar wel een lat leggen. Als we die lat niet leggen, dan bewijs je de student die naderhand struikelt in het parcours geen dienst.'

'Juristen moeten de zwakkeren in de maatschappij verdedigen. Die hebben recht op een uitstekende bijstand. Als je kijkt naar de schitterende resultaten van Leuvense studenten in vergelijkende examens, doen ze het enorm goed en dat maakt ons fier. Daarvoor implementeren we zo'n systeem.'

'Ik ben absoluut voorstander van het monitoraat. We moeten heel goed voor onze eerstejaars zorgen. Anderzijds moeten we ook de student die goed is durven te belonen door bijvoorbeeld onze beste studenten te sturen naar universiteiten in Amerika of Canada. Is dat favoritisme? Nee.'

'Iedere leeftijd heeft zijn eigen uitdaging. Kan iedereen erdoor geraken? Nee, dat is een illusie en het zou ook niet goed zijn. Een diploma van een richting met honderd procent slaagpercentage levert geen kansen op de arbeidsmarkt.'

'Het doel is dat er zoveel mogelijk slagen. Je doet er alles aan om zoveel mogelijk mensen mee aan boord te krijgen, maar de lat moet nu eenmaal gelegd worden. Veel mensen vragen dan ook: ben ik streng om streng te zijn? Het antwoord is nee.'

Hoe stelt u dan uw examens op?

'Wil je echt toetsen op inzicht? Dan moet je ieder jaar andere vragen stellen omdat vragen door sociale media nu eenmaal heel snel circuleren. Het is niet gemakkelijk om nieuwe vragen te vinden, maar gelukkig heb ik een fantastisch team van gemotiveerde

'Die proefexamens zijn een wake-upcall.'

© Sabine Mosman

jonge onderzoekers die helpen.'

'Die onderzoekers helpen me ook bij andere momenten. Als je bijvoorbeeld een casus opstelt, weet je nooit hoe de studenten het zullen lezen. Daarom lossen vier medewerkers die niet betrokken waren bij de redactie van het examen het examen op.'

'Finaal moet je ook een concept kunnen uitleggen. Studenten vertellen me zo vaak dat ze dachten dat ze geen theorie moeten kennen, maar je hebt juist die combinatie van theorie en praktijk nodig.'

'Het is daarom ook belangrijk dat er proefexamens zijn. Geen *take home* waar ze hun examen maken met een cursus langs zich, maar echt in een reële setting. Dan zien de studenten of ze een tandje moeten bijsteken.'

'Die proefexamens zijn altijd een *wake-upcall* en het blijft heel belangrijk om daarin, samen met het monitoraat, te investeren. Onderwijs blijft de motor voor sociale vooruitgang.'

Merkt u een verschil in de studenten van vroeger ten opzichte van nu?

'Er is wel iets wat ik een beetje jammer vind en dat wellicht vroeger niet voorkwam. Als verantwoordelijke van de facultaire loopbaanbegeleiding kan ik met de hulp van het team jaarlijks een 350-tal studenten via vrijwillige zomerstages laten proeven

van de juridische praktijk. Dat is belangrijk omdat studenten die niet uit een juridisch milieu komen, zo aan netwerking kunnen doen en met kennis van zaken een beroep kunnen kiezen.'

'Kan iedereen erdoor geraken? Nee, dat is een illusie'

'Studenten krijgen ook stagemogelijkheden in het kader van de opleiding. Daarvoor wordt er speciaal een afspraak gemaakt. Sommigen studenten komen gewoon zonder verontschuldiging niet opdagen of gedragen zich op de stage niet zoals het hoort.'

'Ik vind het dan ook belangrijk om de student er individueel op te wijzen. De juridische wereld is klein en je bent je eigen ruiten aan het ingooien.'

Heeft covid daar iets mee te maken?

'De studenten zijn anders. Ik denk dat het een moeilijke periode is geweest voor de mensen die begonnen zijn tijdens de covidpandemie. Het eerste jaar is het jaar waarin je sociaal contact moet hebben, ik

heb bij mijn kinderen gezien hoe verschrikkelijk het is. Vandaar dat ik de lessen niet opneem. Ik wil dat ze naar de lessen gaan, niet voor mij maar voor elkaar.'

'Ik ben ook een beetje ouderwets geworden in de zin dat ik geen schermen meer wil in de aula. Deze generatie heeft een verslaving aan die toestellen. Wel is vereist dat studenten kunnen beschikken over een uitgeschreven en actuele cursus.'

'De uitgeverij van mijn inleidingscursus kwam ook onlangs met het idee dat AI een samenvatting kon genereren van de cursus. Studenten zouden dan enkel de AI samenvatting moeten leren. Ik heb dat geweigerd. Leren leren is zelfstandig kunnen onderscheiden wat hoofd- en bijzaak is. Je moet de essentie leren halen uit een groter geheel.'

Wat hoopt u dat studenten zich later nog van uw lessen herinneren?

'Ik hoop dat ik de studenten geholpen heb om de fundamente te leggen van hun juridisch denken. Ook hoop ik dat ze na een intense inspanning om deze kennis te verwerven finaal met plezier terugblikken op de cursus.' ☺

beeld: Femke Van Crombrugge

Waarom frauderen steeds meer onderzoekers?

Er verschijnen steeds meer frauduleuze wetenschappelijke artikels, zo blijkt uit een recente studie in het wetenschappelijke tijdschrift PNAS. 'Maar we zien enkel het topje van de ijsberg.' PIETER-JAN BOSSUYT

Na een analyse van artikels van het wetenschappelijke tijdschrift PLOS ONE concludeerden onderzoekers dat het aantal gevallen van wetenschapsfraude snel stijgt. Het aantal frauduleuze publicaties verdubbelt om het anderhalve jaar, terwijl het totaal aantal gepubliceerde artikels dat om de vijftien jaar doet. Hoe komt dat?

Publish or perish

Een belangrijke drijfveer voor fraude is de publicatiecultuur die ingebakken zit in de academische wereld. 'Voor belangrijke beslissingen wordt niet gelezen, maar geteld', zegt professor Gert Storms, voorzitter van de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit. Bij het toekennen van onderzoeksgeld of bij benoemingen worden onderzoekers nog vaak afgerekend op de lengte van hun publicatielijst en hoe vaak hun werk geciteerd wordt.

Het aanvalsplan voor wetenschappers die carrière willen maken is dus simpel: zo veel mogelijk publiceren, en liefst in tijdschriften die veel geciteerd worden en dus een hoge impactfactor hebben. 'Het is een Darwiniaans proces: als je niet publiceert, ga je eruit', zegt Storms. In sommige landen, zoals China, hangt het loon van onderzoekers zelfs af van het aantal publicaties. 'Maar dat wordt afgebouwd.'

Toch is dat tellen niet zo objectief als het lijkt. 'De impactfactor is geen goede index', vindt Storms. Wie publiceert over iets dat in de mode is, wordt vaker geciteerd. Het gebeurt bovendien dat auteurs onderling afspreken om elkaar te citeren, zelfs wanneer dat inhoudelijk niet ter zake doet. Zulke citatiecarroussels jagen de impactfactoren van fraudeurs kunstmatig de hoogte in.

Fraudeurs gooien het met elkaar op een akkoordje: co-auteurschap in ruil voor een kritiekloze review

Ook in Leuven wordt geteld, weliswaar minder dan vroeger. Voormalig rector Luc Sels (2017-2025) 'heeft dat wat afgebouwd', zegt Storms, 'wat erg geapprecieerd werd'. De Onderzoeksraad van de KU Leuven, die helpt bij de verdeling van Vlaams onderzoeksgeld, paste dan ook zijn beleid aan.

Tom Beckers, voorzitter van de Leuvense Onderzoeksraad, legt uit: 'Kandidaten dienen een biosketch in, die ons toelaat meer kwalitatief te beoordelen. Die gaat niet al-

leen over publicaties, maar ook over andere wetenschappelijke verwezenlijkingen zoals patenten, maatschappelijke impact, en over de visie op begeleiding van doctorandi en medewerkers.'

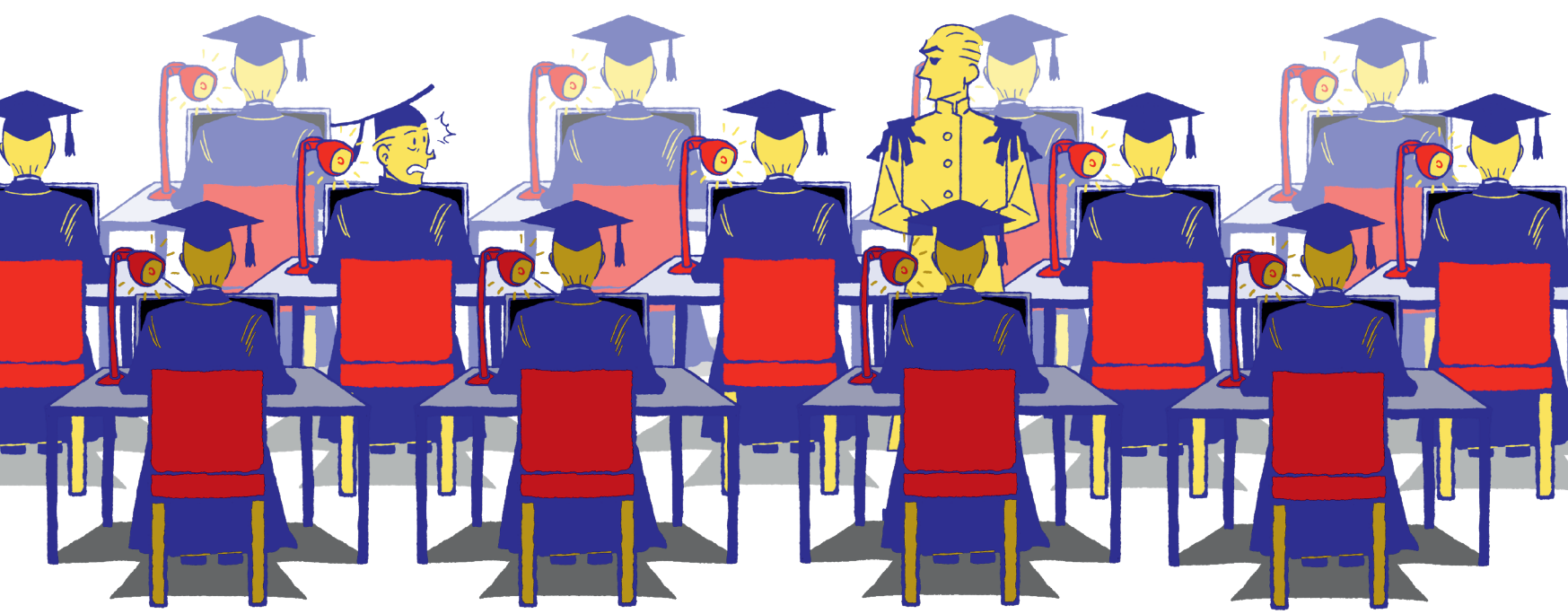
Papiermolen en goudmijn

Wie de publicatiecultuur niet graag zien veranderen, zijn de commerciële wetenschappelijke tijdschriften. Het is immers de motor van hun winstmodel. Zij boeken woekerwinsten en profiteren van winstmarges die 'bij de hoogste zijn in de legale economie', weet wetenschapsfilosoof Jan Heylen (KU Leuven).

Commerciële tijdschriften die gratis online raadpleegbaar zijn en dus niet kunnen teren op abonnees, vragen daarvoor een vergoeding aan de auteurs. Dat gaat ruwweg van duizend tot vijftienduizend euro, zo niet hoger. Bij tijdschriften die niet achter een betaalmuur zitten, liggen de kosten aanzienlijk lager.

Die winstmarges zijn bijzonder aantrekkelijk voor fraudeurs. Georganiseerd in kleine bedrijfjes, produceren ze wetenschappelijke publicaties die 'niet noodzakelijk altijd fout, maar wellicht zwak' zijn, zegt Marie-Christine Janssens, professor intellectuele eigendomsrecht aan de KU Leuven. Vaak herformuleren ze eerder verschenen resultaten.

© Alessandro Mirer

Bij zulke *paper mills* kunnen wetenschappers die hun publicatielijst willen opkrikken dan auteursrecht kopen over kant-en-klare publicaties. Sommige *paper mills* beheren ook hun eigen tijdschriften. 'Het reviewproces daar is bijna onbestaande', zegt Storms. 'Ze zijn niet kritisch, want geen artikels betekent geen geld.'

als onderdeel van een overkoepelend tijdschrift. 'Zo verbergen de blozende appels de rotte', aldus Heylen.

Ondertussen proberen frauduleuze tijdschriften ook onderzoekers van de KU Leuven te strikken: 'Het gebeurt bijna dagelijks dat ik mails krijg van een tijdschrift met de vraag: "Heb je niets voor ons?"', zegt Storms.

'Reviewers kijken na of een artikel goed geschreven is en of ze geen logische fouten zien, maar ze controleren de data niet'

— Gert Storms, voorzitter Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

Fraudeurs zijn ook niet vies van omkopen. Redacteuren van gereputeerde tijdschriften omkopen is immers interessant. 'Als hun werk in de beste bladen verschijnt, kunnen ze daarmee uitpakken', zegt Storms. Zo infiltreren ze in de redactieploegen van tijdschriften en ontstaan netwerken van fraudeurs. Ze gooien het met elkaar op een akkoordje: co-auteurschap in ruil voor een kritiekloze review.

Vertrouwen

De wildgroei aan tijdschriften en *paper mills* stelt studenten voor een uitdaging wanneer ze op zoek zijn naar bronnenmateriaal. Het vraagt ervaring in het vak om te weten welke tijdschriften te vertrouwen zijn. Het gebeurt dat uitgaven van *paper mills* voorkomen naast gereputeerde bladen

Beginnende onderzoekers die nog één paper nodig hebben om bijvoorbeeld een beurs aan te vragen, laten zich misschien vangen.'

Wetenschappelijk onderzoek verschijnt niet voordat het kritisch nagelezen is door onafhankelijke wetenschappers. Dat proces heet *peer review*. Maar redacteuren van tijdschriften hebben het steeds moeilijker om reviewers te vinden. '*Peer review* staat sterk onder druk. De capaciteit is te klein en professoren hebben te weinig tijd', zegt Heylen.

Financieel moeten wetenschappers alleszins niets verwachten van dat nalezen: ze krijgen er geen rooie duit voor. *Peer review* opwaarderen blijkt dan ook een moeilijke zaak. Sommige tijdschriften delen prijzen uit voor de beste review. 'Maar hoe zorg je ervoor dat dat opweegt tegen een publicatie in *Science of Nature*?', vraagt Storms zich af.

Er is echter een fundamenteel probleem: artikels worden niet écht nagelezen. 'Het wetenschappelijke systeem is gebaseerd op vertrouwen', zegt Storms. 'Reviewers kijken na of het goed geschreven is en of ze geen logische fouten zien, maar ze controleren de data niet.'

En zelfs wanneer er fouten zijn vastgesteld in een publicatie, trekt een tijdschrift zich niet altijd terug. De Nederlandse microbiologe Elisabeth Bik onderzoekt beeldvervalsing in biologisch onderzoek en legde een lijst aan van frauduleuze artikels. Van die lijst is nog niet de helft teruggetrokken.

Geen alternatief

Volgens Storms zien we maar 'het topje van de ijsberg'. Toch is de zoektocht naar frauduleuze artikels niet simpel. Voltijds nalezers inzetten om publicaties te controleren is onbegonnen werk, vindt Janssens. 'Dat is zoals een speld in een hooiberg zoeken, en dan is een hooiberg nog veel te gemakkelijk. Hetzelfde zie je bij de drugspolitie: eens je bijgebent bent, staan de criminelen al een stap verder.'

Vooralsnog blijft het vertrouwen in de wetenschap bij het grote publiek hoog, zo blijkt uit een recente internationale studie in *Nature Human Behaviour*. Wetenschappers mogen dan wel maar gewoon mensen zijn, 'er is gewoon geen alternatief', zegt Storms. 'De combinatie van die twee zaken is een moeilijke boodschap.' ☹

KU LEUVEN

Herstel
zelf je
fiets!

Vind al het gereedschap
en gratis ondersteuning
in het DIY Fietsatelier

Centrum - Minderbroedersstraat 50, 3000 Leuven
Ma > Don: 9.30 – 17 uur • Vrij: 9.30 – 13.30 uur

Arenberg - Auditoria K, Celestijnenlaan 200K, 3001
Leuven Ma & Woe: 11 tot 15 uur

STUDENT

Meer info op kuleuven.be/mobiliteit
Of scan de QR-code en maak meteen een afspraak

'Trump is een hulpmiddel': hoe professoren lesgeven in turbulente politieke tijden

Nu er een gure wind door de wereld van de internationale politiek waait, lijken internationale instituties en regels er steeds minder toe te doen. Op welke manier verandert dat het lesgeven? Drie docenten getuigen. 'In mijn aula is alles bespreekbaar.' ELIAS FRET

Edith Drieskens, professor internationale relaties: 'Onze vakken moeten voldoende tijdloos zijn'

'We zijn geen politiek commentatoren, natuurlijk', antwoordt Edith Drieskens, professor internationale relaties aan de KU Leuven, wanneer we haar vragen hoe de politieke actualiteit haar lessen beïnvloedt. Zij geeft al jaren het vak theoriën van de internationale relaties, waarin ze aangeeft op welke manieren je naar de wereld van de internationale politiek kan kijken.

'We bestuderen niet gewoon de internationale actualiteit in de les', zegt Drieskens. 'Dat is niet ons vakgebied, maar eerder een illustratie van de concepten en theorieën die de kern vormen daarvan. Het zijn die kapstukken die ons helpen om op een georganiseerde manier naar de wereld te kijken, en studenten toelaten grip te krijgen.'

'Dat is bij ons de *default* modus: vakken moeten in staat zijn om de bewegende wereldpolitiek, die er altijd al is geweest, te coveren. Het kan niet zo zijn dat je een vak na een jaar weer volledig moet omgooien omdat er een nieuwe president is verkozen. Onze vakken moeten voldoende tijdloos zijn.'

Wanneer je haar les volgt, leer je dat je meerdere brillen kan opzetten, met glazen in verschillende kleuren. De roze bril van het liberalisme bijvoorbeeld, of de donkere bril van het realisme. Die laatste lijkt steeds in dit tijdperk meer in opmars te zijn.

'Het is zo dat bepaalde "brillen" vandaag meer zichtbaar zijn, en ook meer verklarende kracht hebben', erkent ze. Ze wijst op het realisme, de theorie die de internationale politiek als een puur machts spel framet. 'Onder academici gaat men terug *back to basics*. Namen zoals Machiavelli

© Femke Van Crombrugge

en Thucydides worden weer breed uitgespeeld.'

'Dus ja, de wereld is in verandering', zegt ze. 'Maar dat gaat nog gebeuren. Binnen zoveel jaar volgt misschien de omgekeerde beweging.' Dat betekent niet dat ze haar lessen aanpast.

'We zien nu een Trump-effect, net zoals we een Xi Jinping-effect zagen'

'Ik spreek zowel over de theorieën die *fashionable* zijn als degenen die onder druk staan. Een aantal dynamieken zijn nu eerder makkelijker te verklaren vanuit het realisme dan het liberalisme. Dat betekent echter niet dat ik het liberalisme nu links laat liggen.'

Waar je misschien zou denken dat een fenomeen als Donald Trump het moeilijker

maakt om de wereldpolitiek uit te leggen, is dat voor Drieskens geenszins het geval. 'De theorieën maken het voor mijn studenten juist rustiger in hun hoofd. Trump helpt mij in zekere zin ook om die concepten en kaders aan te reiken: hij is een hulpmiddel.' 'Concepten zoals "soevereiniteit" kunnen

heel abstract en groots kijken, maar als ik kan laten zien wat Trump zegt over zijn ambities met Groenland of Panama, wordt soevereiniteit plots heel tastbaar. Het helpt om het heel concreet te maken.'

'We zien nu een Trump-effect, maar we hebben ook al het Xi Jinping-effect gezien. Dat soort fenomenen maakt politiek heel zichtbaar en tastbaar. Maar wij proberen het

te kaderen: Trump is belangrijk, maar probeer hem eens te plaatsen in de contestatie van de liberale orde, van buitenaf en nu ook steeds meer van binnen uit.'

Waar universiteiten in de VS zo stevig onder vuur worden genomen, is dat in Vlaanderen nog niet het geval, zegt Drieskens. Een gevoel dat bepaalde zaken gevoeliger liggen in dit politieke klimaat, heeft ze niet.

Daar is ze de universiteit dankbaar voor.

'Ik denk dat we in een Vlaamse context nog altijd heel geprivilegieerd zijn. Er zijn veel collega's wereldwijd die lesgeven over dit soort thema's in veel moeilijker omstandigheden. Maar in mijn aula is alles bespreekbaar. Er zijn natuurlijk een aantal rode lijnen, zoals seksisme en racisme, maar voor de rest probeer ik mijn studenten

eraan te herinneren: wees zacht voor personen, maar hard voor ideeën.'

'Ik ervaar ook geen druk vanuit de universiteit of de faculteit, dat ik bepaalde zaken niet mag bespreken. Helemaal niet, gelukkig maar. Ik denk ook niet dat ik dat zou aanvaarden: het is mijn plicht om de autonomie die we hebben, ook te beschermen.'

Gilles Pittoors, docent Europese politiek: 'Je mag de controverse niet schuwen'

'Het is belangrijk dat wij als academici niet meegaan in de stroom. We mogen juist in dit tijdperk niet terechtkomen in een soort eenheidsdenken.'

© Sabine Mosman

'Woorden doen ertoe', zegt Gilles Pittoors, docent politieke wetenschappen aan de KU Leuven. Hij citeert niet vaak bekende personen, maar die uitspraak van oud-Duits bondskanselier Angela Merkel vindt hij steeds meer van toepassing op hoe hij zijn lessen aanpakt.

'Woorden zijn belangrijker geworden. Als academicus moet je altijd weten wat je zegt, maar vandaag toch net iets meer dan vroeger. Als ik iets voor een aula van vierhonderd studenten zeg, heeft dat een impact. Uiteraard moeten dingen benoemd worden, maar je moet daarvoor wel de juiste woorden gebruiken. Op dat vlak voel ik vandaag meer druk. Als je de verkeerde woorden gebruikt, staat het misschien morgen op sociale media.'

'Anderzijds mag je de controverse niet schuwen. Ik heb er absoluut geen moeite

mee om wat er in Gaza gebeurt als genocide te benoemen. Net zoals je de oorlog in Oekraïne niet moet bestempelen als een "speciale militaire operatie", maar als een invasie. Als onderzoekers hebben we de rol om de dingen te benoemen zoals ze zijn.'

'In Kortrijk geef ik ook het vak politicologie, en als ik het Vlaams Belang benoem als een radicaal-rechtse partij, zijn er studenten die zich daar wel kritische vragen bij stellen. Maar ik vind het net gezond dat mensen mij kritische vragen stellen. Ik ervaar dat niet als aanvallend.'

Hij merkt wel dat studenten hun eigen ideologie minder goed kunnen wegzetten. 'Studenten hebben er moeite mee om hun eigen politieke voorkeuren los te laten. Het is daarom net belangrijk om als universiteit in te zetten op kritisch nadenken. Anders creëren we een generatie die veel te snel

meeloopt in de framing van anderen.'

Ook hij ziet dat het liberalisme als theorie aan invloed inboet. 'Het liberalisme steunt voor een groot deel op het feit dat een grote groep mensen organisaties en regels heel belangrijk vinden. Maar als dat collectief steeds minder geldt, valt die wereld een beetje ineens. Omdat mensen zo normatief redeneerden, had het liberalisme een grote verklarende kracht. Maar zo denkt men steeds minder.'

'Er is een normatieve shift gaande: staten kunnen enkel verliezen of winnen van elkaar in een *zero sum game*', zegt Pittoors. Toch mogen we ook volgens hem het liberalisme niet te snel aan de kant zetten. 'Het liberalisme is op zijn retour, maar in de jaren negentig zei men hetzelfde over het realisme.'

'Als men toen het realisme had laten val-

len, hadden we nu zeker in de *shit* gezeten. Het is belangrijk dat we blijven tonen dat er verschillende theorieën zijn die elk een andere blik op de internationale politiek hebben, aangezien de media dat niet meer doen. Plots is realisme de enige bril waardoor internationale relaties worden geïnterpreteerd.'

'Het is belangrijk dat wij als onderwijzers en academici niet meegaan in die stroom, en de alternatieve denkwijzen blijven voorkomen. We mogen juist in dit tijdperk niet

terecht komen in een soort eenheidsdenken.'

Volgens hem werden de politieke wetenschappen net extra relevant door de verkiezing van Donald Trump. 'Dat hij won, was niet zo'n grote verrassing. Veel wetenschappers zagen dat perfect aankomen en waarschuwden dat het risico op *democratic backsliding* in de VS zeer groot is. Politiek journalisten hebben die ontwikkelingen natuurlijk compleet genegeerd.'

'Maar zelfs als we Trump op geen enkele manier zouden kunnen verklaren, des te relevanter zouden de politieke wetenschappen worden. Dat zou betekenen dat we een complete update moeten doen van alles wat we denken te moeten weten. Stel nu dat je je tas koffie laat vallen, en die zweeft en valt niet. Ga je dan de fysica weggooien?

best goed met elkaar vinden, en de VN Veiligheidsraad functioneerde.'

'Er wordt nu niet harder ingebeukt op het internationaal recht dan vroeger. Maar het komt nu wel anders over, omdat we die periode van ongekende bloei in de jaren negentig hebben gehad waarin tal van instellingen werden opgericht. Die instellingen, van de Wereldhandelsorganisatie tot het Internationaal Strafhof, zijn nu zelf in crisis. Sinds 9/11 maken we opnieuw een kritieke periode door. Dat is echter niet ongezien.'

'Er gebeurt zoveel tegelijkertijd', zegt Wouters, 'dat het heel moeilijk is om het in een bepaalde trend samen te vatten. De wereld is pluriform. Of het liberalisme op zijn terugkeer is? Wat betekent dat voor een jurist? Niet zoveel. Zeker, het internationaal recht heeft bepaalde liberale kantjes en de globalisering heeft geleid tot het openen van grenzen, maar daar is dan ook weer in andere opzichten een tegenreactie tegen.'

'Ik ga de problemen in het internationaal recht niet politiseren. Ik ga niet openlijk kritiek geven op Trump, Orban of Poetin. Daar ben ik geen docent voor, ik ben dat in de eerste plaats om de ogen te openen van mijn studenten voor het feit dat er wel degelijk een zeer brede en diepe internationale samenwerking is, die geschraagd wordt door juridische instrumenten.' ☺

© Sabine Mosman

Jan Wouters, professor internationaal recht: 'Er gebeurt zoveel tegelijkertijd'

'Ik zeg aan mijn studenten heel uitdrukkelijk: volg de media', vertelt Jan Wouters, professor internationaal recht aan de KU Leuven. 'Alleen al in het najaar gaan er dingen gebeuren die ontzettend belangrijk zijn. De komende weken komen er misschien nieuwe handelsoorlogen.' Maar dat betekent volgens hem niet dat zijn vakgebied in crisis is.

Het internationaal recht is springlevend, zegt hij. 'Ik begin mijn lessen tegenwoordig met wat ik de crisis van het multilateralisme noem, maar ik zeg niet de crisis van het internationaal recht. Want dat zal er altijd zijn. Als landen zoals de VS zich minder diplomatisch zullen opstellen, zullen ze nog altijd verdragen gebruiken om hun wil op te leggen. Er zullen altijd verdragen gesloten worden, de vraag is op welke manier.'

'Het uitdijen van mensenrechten en milieurechten wordt momenteel gestopt door landen zoals de VS. Bij hen gaat er ook een hele ideologie mee gepaard, die trouwens ook sommigen in Europa aanhangen en ingaan tegen de ideeën van de Europese Unie zelf.' Maar dat het internationaal recht

Koude Oorlog en heerste er in de Verenigde Naties een systematische spanning tussen de twee supermogendheden (*de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten, red.*). Dat betekende dat er haast nooit consensus was. Het internationaal recht was een tamelijk statische en traag evoluerende rechtstak.'

'Ik ga niet openlijk kritiek geven op Trump, Orban of Poetin. Daar ben ik geen docent voor'

aan invloed zou inboeten, gelooft hij niet. Hij kijkt sceptisch wanneer we hem vragen of er een lethargie rond het internationaal recht heerst.

'Dat is van alle tijden. Toen ik een student was in de jaren tachtig, waren we in de

'Toen ik hier in Leuven aankwam in 1998, was de staat van de internationale politiek fundamenteel veranderd. De jaren negentig waren een periode van ongekende internationale samenwerking. De Koude Oorlog was voorbij, Rusland en de VS konden het

SOCIAAL

© Sabine Mosman

KU LEUVEN
SPORT

Samen sporten we meer

Sport een heel academiejaar lang

voor slechts € 37

Ontdek groepssessies, workshops, sportfaciliteiten en meer op kuleuven.be/sport

Nieuwe *writer-in-residence* Sholeh Rezazadeh: 'Als er één wereld is zonder grenzen, is het die van de literatuur'

Schrijfster Sholeh Rezazadeh is bij onze noorderburen al een tijdje een gevierd auteur, maar doorbreekt sinds dit jaar definitief de landsgrenzen door haar aanstelling als *writer-in-residence* van de KU Leuven. 'Alles wat ik kan, komt voort uit zelfstudie.' GUILLAUME BEAUPREZ

De Iraanse Rezazadeh legde een heuse weg af om tot op dit punt te komen. Ze studeerde Geneeskunde, maar dat was niet haar eigen keuze. Ze was dan ook op elk vrij moment bezig met literatuur. 'In die richting leer je op korte tijd relatief veel informatie in je hoofd te proppen, zonder daarbij te zeuren. Dat heeft me acht jaar geleden geholpen om snel Nederlands te leren.'

Haar aanstelling voelt op vele vlakken als een bekroning. 'Ik was heel blij en vereerd', vertelt ze. 'Omdat ik iets anders dan literatuur heb gestudeerd, is het voor mij interessant om vanuit een ander perspectief te kijken naar wat schrijven is.'

Die eigenzinnige aanpak zorgt in haar oeuvre eveneens voor een eigenzinnige schrijfstijl, waarin Rezazadeh focust op haar zintuigen en dromen. 'Zo schrijf ik zonder erover na te denken. Omdat we zo snel leven en eigenlijk slechts twee zintuigen per keer gebruiken – kijken en luisteren – wil ik daar ook aandacht op vestigen.'

Voor de schrijfster betekent haar positie als *writer-in-residence* een spannende carrièrestap, en voor de KU Leuven een kans om zich te tonen als diverse instelling door voor het eerst een buitenlandse auteur aan het woord te laten. 'Het is een cliché, maar elke taal is ook een nieuwe wereld', zegt Rezazadeh. 'Hoe vaker je de deuren opent voor andere talen en landen, hoe meer nieuwe verhalen op je afkomen en hoe breder je kijkt op de wereld zal zijn.'

U bent de eerste internationale *writer-in-residence*. Hoe voelt dat voor u?

Sholeh Rezazadeh: 'Als er maar één wereld is zonder grenzen, is het wel die van de literatuur. Hoe vaker ik als schrijfster die grenzen kan

overbruggen, hoe blijer ik ervan word. Als ik terugdenk aan mijn eigen jeugd, las ik ook veel werken uit andere landen. Ik was nooit bezig met de afkomst van een schrijver, mijn focus lag op het verhaal. Dat is het

mooiste element aan literatuur: als het een mooi verhaal is, herkent iedereen zich erin.'

Binnen uw functie zal u ook enkele evenementen organiseren in Leuven, die inspelen op affiniteit met dromen en de natuur. Wat kunnen we verwachten?

'Een groot deel van mijn motivatie komt rechtstreeks uit mijn dromen: soms schrijf ik letterlijk op wat ik gedroomd heb. De natuur speelt ook altijd een rol in mijn werk: niet als decor, maar als inspiratiebron. Volgens mij zijn jonge mensen veel bezig met natuur, vooral door het klimaat. Het lijkt me dus zeker interessant om het daar ook over te hebben.'

Hoe zal u proberen om die inspiratiebronnen concreet over te brengen?

'Eén van de voorstellen die ik deed, is om het zintuiglijke te activeren door studenten in het donker te laten schrijven. Vandaag de dag is het bijna nooit donker. Of het nu je telefoon is of straatlampen... De donkere ruimte moet die prikkels blokkeren. Ik laat alles nog open, want ik wil vooral dat studenten kunnen genieten en gebruik kunnen maken van het moment.'

Had u al een band met Leuven?

'Nee, eigenlijk niet. Ik kwam al vaak naar Vlaanderen voor lezingen, maar met Leuven specifiek had ik vooraf geen connectie. Nog niet althans.'

Hoe is uw aanstelling tot stand gekomen?

'Ik moest erover nadenken, omdat ik niet zeker wist of het iets was dat ik wilde. Mijn eerste veronderstelling was dat ik een jaar lang in Leuven zou zitten. Dat wilde ik niet, omdat ik voor

mijn lezingen best veel moet reizen en ik niet ergens kan vastzitten. We hebben vervolgens gesprekken gehad en nadien zag ik het als een mooie kans voor mijn carrière, maar ook als een mooie ervaring.'

'Er waren niet zoveel redenen om nee te zeggen. Het zijn allemaal ervaringen die ik kan gebruiken voor de toekomst. Ik mocht zelf niets met schrijven studeren, dus ik ben blij dat ik de mensen kan begeleiden die dat wél mogen doen. Ik ga er ook van uit dat iedereen die Creative Writing volgt er zit omdat hij zijn hart volgt, niet om geld te verdienen.'

Heeft u tips gevraagd aan uw voorgangers om die taak aan te pakken?

'Ik was benieuwd naar mijn voorgangers, want ik was een beetje nerveus wat mijn aanstelling allemaal inhield. Ik sprak ook af met Saskia (*De Coster, writer-in-residence in 2021, red.*), we hadden het onder andere over wat er van mij verwacht werd en hoeveel tijd ze in haar takenpakket moest steken. Mijn vragen waren niet heel gedetailleerd, maar ik wilde toch weten waar ik aan begon.'

De studenten die uw vak opnemen worden eerst onderworpen aan een selectieprocedure. Wat is uw antwoord op de kritiek dat het vak daarom niet voor iedereen toegankelijk is?

'Oh, dat wist ik niet. Nu voel ik me nog meer verantwoordelijk. (*lacht*) Uiteindelijk bestaat een eerlijke wereld niet. Niemand zou je mogen vertellen wat goed en slecht is, en of je goed genoeg bent of niet. Ik zou niet willen dat studenten aan zichzelf zouden twijfelen omdat ze niet door de selectie zijn geraakt. Je bepaalt altijd zelf of je goed genoeg bent.'

'Langs de andere kant is het goed om te weten dat er studenten in mijn lessen zullen

'Zelfs als ik slaap, denk ik aan mijn verhaal'

zitten die écht motivatie hebben om beter te worden. Je hoort vaak van zij die niet tot het "schrijverswereldje" behoren, dat het makkelijk zou zijn wat we doen: "Iedereen kan toch een boek schrijven?" of "je kiest je uren zelf", met het daarbij horende beeld van de luie schrijver die een hele dag in zijn bed ligt.'

'Veel mensen kunnen schrijvers en kunstenaars nog altijd niet serieus nemen, terwijl het voor mij een job is die ik elke dag doe. Zelfs als ik slaap, denk ik aan mijn verhaal. Ik kan het nooit loslaten. Het is hard werk, zonder dat je bovendien de zekerheid hebt of je boek zal uitgegeven worden, of

het een succes zal worden en je deze maand zal rondkomen.'

U schrijft in een andere taal dan die waarin u bent opgegroeid, het Perzisch. Wat neemt u daaruit mee naar uw lessen?

'Niet zo lang geleden nam ik samen met een groep Nederlandse leerkrachten deel aan een wetenschappelijk onderzoek rond de rol van fictie in het leren van taal. Ik zag meteen parallellen met mijn eigen ervaring. Ik ben natuurlijk begonnen met lessen, maar vanaf ik de basis onder de knie had en een beetje kon lezen, las ik de Nederlandse vertaling van romans die ik in het Perzisch had gelezen. Dat hielp.'

'Ik denk dat ik die rol van fictie wel kan belichten in mijn lessen. Op een gegeven moment in het onderzoek had ik een gesprek met iemand die net begonnen was met Nederlands te leren. Ze had een hoofdstuk van mijn boek in groep gelezen. Ze wist de betekenis van elk woord niet helemaal, maar ze zei me dat ze het wel echt had gevoeld. Het motiveerde haar om dieper in te gaan op de taal en het nog eens opnieuw te lezen.'

'Wat ook voor mezelf werkte – en na acht jaar vind ik het nog steeds interessant – is hoe het schrijven in een andere taal andere dimensies voor me opende. Ik ontdekte

andere lagen van mezelf in een andere taal. Dat kwam volgens mij omdat die nieuwe taal minder emotioneel was of minder ballast met zich meebracht, waardoor ik luchtiger met de woorden kon omspringen.'

Welke culturele verschillen zijn er volgens u tussen de drie landen waar u zich bevindt?

'België is niet per se meer ouderwets, maar wel klassieker dan Nederland. Hoe mensen praten, schrijven en met elkaar omgaan... Dat heeft mooie kanten: de taal klinkt mooier. Als ik Belgische boeken lees, heb ik steeds het gevoel dat het van een hoger niveau is. Het feit dat je "u" zegt tegen mij, zou in Nederland niet het geval zijn.'

'Het nadeel daaraan is, en dat lijkt misschien een beetje op Iran, dat die beleefdheid en dat respect kan leiden tot misverstanden tussen culturen. Maar ik heb geluk dat ik door mijn Iraanse achtergrond die klassiekere manier van communiceren beter kan plaatsen.'

Welke schrijfoefening zou u alvast aanraden aan elke student in Leuven?

'Het is heel erg cliché, weer, maar begin vooral met lezen. De mooie, oude klassiekers zijn echt basis. Zelfs klassiekers die je lang geleden las: daar zitten alle lessen al in.' ☺

Maud Verstraeten: 'Zolang het plezier primeert, doe ik het voor de juiste reden'

Ze studeert muziektheater in Rotterdam, en zingt over kwetsbaarheid. Toch is **Maud Verstraeten** (22) niet bezig met cijfertjes of virale hits, maar met verhalen. 'Mijn nummers zijn mijn baby'tjes. Ik wil dat ze kloppen, dat ze iets zeggen.' GUILLAUME BEAUPREZ

© Sabine Mosman

De Belgische artieste Maud Verstraeten woont inmiddels in Rotterdam, waar ze haar derde jaar muziektheater afrondt. 'We hebben dagen van negen tot acht,' vertelt ze. 'Ik zie niet veel van de stad, maar ik leer enorm veel. Volgend jaar wordt mijn stagejaar, dus ik ben volop aan het auditeren. Het zijn spannende tijden.'

Voor ze naar Rotterdam trok, studeerde Maud drie jaar Taal- en Letterkunde aan de KU Leuven. 'Ik heb een bachelor Nederlands en Engels gedaan. Dat was een opleiding vol verhalen, en dat neem ik nog elke dag mee. Taal is de basis van wat ik doe. Ik speel met woorden, met ritme, met klank.'

'Door sociale media craven mensen authenticiteit'

De huidige periode staat voor Verstraeten in het teken van Sound Track, een prestigieuze tweejaarlijkse muziekwedstrijd voor opkomend talent in Vlaanderen en Brussel. Ze haalde de preselecties in Leuven. 'Ik zie het vooral als een kans om mijn muziek te delen. Natuurlijk is het spannend, maar ik probeer me te focussen op het plezier. Dat

is altijd mijn rode draad. Als dat verdwijnt, doe ik het niet meer voor de juiste reden.'

Wie Verstraeten vandaag leert kennen als introspectieve singer-songwriter, vergeet al snel dat ze haar eerste stappen op het podium zette in de Ketnetmusical *Kadanza Together*. 'Ik besef nu pas hoe bijzonder dat was,' zegt ze. 'Ik leerde wat professionaliteit is, en hield er zelfs mijn beste vriendin aan over. Maar vooral: het deed me geloven dat iets met muziek doen écht kan. Dat zaadje is toen geplant.'

Los van je passie voor musical maak je ook zelf muziek. Hoe komen die nummers tot stand?

Maud Verstraeten: 'Ik schrijf alle nummers voorlopig zelf. De meeste van die liedjes komen voort uit een simpel idee: een melodie, een akkoordenprogressie of een stukje tekst in mijn notities. Ondertussen heb ik op die manier al zes nummers op Spotify, waarvan ik er vier zelf heb opgenomen.'

'Voor *Breek me maar*, dat in maart uitkwam, werkte ik samen met Emiel Lagrilière, een producer. Voor *Goed ben*, mijn recentste, werkte ik dan weer samen met studenten van PXL Music voor hun schoolproject. Het is dus een beetje van beide.

Dat vind ik ook wel fijn, omdat ik graag betrokken ben bij het maakproces en hoe het uiteindelijk klinkt.'

Je zingt over persoonlijke dingen. Zijn dat bewuste keuzes, of groeit dat organisch?

'Mijn muziek is in de eerste plaats een uitlaatklep. Een manier om te zeggen: dit ga ik nu delen met de wereld, omdat ik denk dat andere mensen er zich in herkennen, of steun uit kunnen halen. Er zijn genoeg artiesten die over dezelfde thema's schrijven, maar het is wel iets wat ik zelf fijn vind.'

Hoe kijk je terug op je studententijd aan de KU Leuven?

'Met heel veel nostalgie. In mijn huidige opleiding ben ik ook veel bezig met verhalen te vertellen. Ik twijfel nog om ooit mijn master te halen. Als de timing klopt wil ik dat graag doen, want ik ben wel echt een student in hart en nieren. Ik hou ook van bijleren. Als ik de examenperiodes niet zou moeten meedoen, was ik al begonnen.' (lacht)

Is er een bepaalde artiest waarmee je zou willen samenwerken?

'Lizzy McAlpine! Ze heeft onlangs op

Broadway gestaan, dus ze heeft ook die musicalcomponent. Ze is mijn toonbeeld dat het allebei kan. Zij is wat ik een *vocal performer* zou noemen. Ze kan alles met haar stem, bijna elk genre. Dat is iets wat ik heel graag wil bereiken.'

Is er een specifieke reden waarom je onder je eigen naam optreedt?

'Volgens mij heeft dat te maken met het feit dat ik zo authentiek mogelijk wil zijn. Mijn teksten vertrekken vaak uit de ik-vorm en hebben een aanknopingspunt bij een idee van mezelf of mijn omgeving. Als ik *perform*, ben ik ook mezelf. Ik vind mijn naam gewoon prima. Door sociale media *craven* mensen authenticiteit. Misschien ben ik daar onbewust wel door gevoed.'

Kijk je vaak naar de cijfertjes en statistiekjes rond je muziek?

'Ik ga niet beweren dat ik er niet mee bezig ben, want, natuurlijk, het is leuk als er iets veel wordt geluisterd of als ik leuke reacties krijg. Ik kijk er wel naar, maar het mag nooit de hoofdreden worden. Ik denk dat ik slecht bezig ben op het moment dat de cijfers mijn hoofddoel worden, want dan doe ik het niet meer voor de goede reden. Ik maak muziek in de eerste plaats voor mijn plezier.'

Is het niet moeilijk om zo'n persoonlijke onderwerpen met de wereld te delen?

'Dat zou je denken, hé? Op sommige vlakken misschien wel, maar ik ben de enige die weet wat die woorden betekenen. Waar de nuances liggen, waar ik bepaalde dingen uitvergroot. Maar ook de vondsten, en de woorden die mooi in de tekst passen maar daarom waar zijn.'

'Ik probeer overal altijd zo veel mogelijk nuance op te zoeken'

'Ik haal overal kleine stukjes inspiratie, waardoor ik het gevoel heb dat ik die stukjes van mezelf gewoon mooi heb verstop. Ik blijf nog steeds de enige met de feiten, maar ik bied slechts kleine stukjes kwetsbaarheid aan in de hoop dat mensen zich erdoor gezien voelen. Wanneer ik optreed, hoop ik nooit in medelijden op te wekken.'

Het nummer *Het gaat maar door* is eerder maatschappelijk. Vind je die kritische noot belangrijk in je muziek?

'Dat is ook niets waar ik me op voorhand

bewust van ben. Ik was op school bezig met een monoloog over Cassandra van Troje, die nooit werd geloofd. Er kwamen heel veel dingen terug die resoneerden met nu en alles wat er in de wereld gebeurt. Die avond pakte ik mijn gitaar, ik begon te tokkelen en ik liet alles gewoon stromen. Zo is dat nummer ontstaan.'

'Het is iets wat als een kritische noot komt, maar in dit geval kwam het vooral uit een schuldgevoel, dat ik soms te veel naar slecht nieuws blijf kijken. Je moet geïnformeerd blijven, maar door al het slechte nieuws val ik snel in een negatieve spiraal. Die balans vinden is moeilijk. Geweld lost nooit iets op. Mensen blijven mensen, en menselijkheid zou altijd boven moeten staan.'

Vind je dat muzikanten automatisch een missie hebben om zich uit te spreken over conflicten in de wereld?

'Ik denk niet dat dat de hoofdmissie is. Het hangt er om te beginnen al van af welk type artiest je bent. Ik denk veel na, en ik probeer overal altijd zo veel mogelijk nuance op te zoeken. In het huidige klimaat zijn er heel veel statements: "dit moet en dit mag". Als het voor sommigen niet klopt om dat te koppelen aan hun artistieke identiteit, dan klopt het niet. Ik vind het wel steeds bewonderenswaardig wanneer artiesten het doen.'

Zijn er ideeën waar je de woorden nog niet voor hebt gevonden?

'Perfectionisme is een thema waar ik graag een nummer over zou schrijven. Er zijn ook thema's zoals kwetsbaarheid waar ik nog veel kan uithalen en dieper in kan duiken. Volgens mij zijn mijn songs een soort van *journey*.'

Perfectionisme zorgt vaak voor stress. Hoe ga je daarmee om?

'Tja... muziek! Op school ben ik sowieso een hele dag bezig met muziek. Tijdens mijn middelbaar en op de universiteit zette ik vaak karaoke op en kon ik in een leeg huis ontstressen. Nu ga ik eerder naar mijn gitaar voor ontspanning. Ik lees ook heel veel, dus dat brengt me vaak rust, maar mijn *go-to* is echt wel muziek.'

Is er nog een tip die je wil meegeven aan beginnende muzikanten?

'Gewoon beginnen! Ik vind dat zelf hatelijk om te horen, maar je moet het gewoon doen. Je moet eerst iets schrijven of eerst iets bedenken of maken. Als er niets is, kan je ook niets beter maken. Maak dus een begin en vraag feedback aan mensen die je vertrouwt. Die bevestiging kan al een verschil maken. Misschien stom advies, maar het is helaas wel waar.' 🌀

'Jazz Brak is niet de grote commerciële rapper, maar dat is ook niet nodig'

Al vijftien jaar rapt **Jazz Brak** over de stad waarin hij geboren en getogen is: Brussel. Eerst als deel van STIKSTOF, ondertussen ook als soloartiest. 'Lesgeven zorgt voor creatieve vrijheid: ik moet geen radiohits schrijven om mijn huur te betalen.' SIMEON DUWEL, ELLA-SOFIA SNEYERS

© Laurens Leroy

Jazz Brak staat niet stil. De Brusselse rapper – en leerkracht – beweegt zich na een zomer vol optredens opnieuw voort tussen klaslokaal en muziekstudio. 'Ik ben aan het schrijven aan nieuwe muziek. Eind augustus heb ik een hele week in de studio gezeten in de Ardennen, waar toffe dingen zijn uitgekomen met verschillende beatmakers.'

Of dat betekent dat er een nieuw album aankomt, wil hij nog niet vertellen. *AUTO-FOCUS*, zijn tweede soloproject, zag een jaar geleden het levenslicht en is daarmee ook de tweede plaat waarop Jazz Brak, alias Jasper De Ridder, niet vergezeld werd door zijn kompanen van STIKSTOF.

Met dat Brusselse hiphopcollectief, waar ook Zwangere Guy deel van uitmaakt, bezingt hij al meer dan tien jaar zijn liefde en haat voor onze hoofdstad: 'Ik ben blij met wie ik ben, en Brussel hangt daar keihard aan vast.'

Schrijf je altijd in de studio zelf?

Jazz Brak: 'Ja, thuis lukt me dat niet meer met twee kinderen en een job. Het is goed voor mij om naar een plek te gaan en bewust daar te werken en te schrijven. Thuis kan je dat proberen, maar is er meestal te veel afleiding.'

Het creatieve proces, vloeit dat vanzelf of moet je je daaraan zetten?

'Ik ben altijd iemand geweest die zich aan het werk moet zetten: als ik dat niet doe, gebeurt het ook niet. Het kan af en toe gebeuren dat je onderweg bent en er een zin in je hoofd springt, maar die momenten zijn eigenlijk verwaarloosbaar. Ik zet me neer en luister naar beats, tot ik bij een bepaalde beat wel voel dat het goed zit. Dat kan een uur duren en stilvallen, maar het kan ook zeven uur duren.'

De beat wordt eerst gekozen?

'Altijd. Ik moet een bepaalde sfeer hebben, een bepaalde beat die mij een thema aanreikt. Is het heel melancholisch of is het meer happy? is het nu of is het vroeger? Voel ik daar dan iets bij dat zich vertaalt in twee of drie zinnen, zetten die de toon voor wat er daarna uit de pen vloeit...'

'Het gebeurt soms ook dat je een zin neerschrijft, maar die pas over twee jaar gebruikt. "Wacht, ik heb daar al eens iets over geschreven", valt je dan te binnen. Plots

past dat perfect en vinden die zinnen dan toch hun plaats.'

Heb je zelf ook literaire inspiraties?

'Ik ga eerlijk zijn, ik lees heel weinig. Mijn inspiratie komt eerder rechtstreeks uit mijn leven, en van gesprekken met mensen.'

'Misschien moet ik eens enkele dichtbundels kopen. Ik heb ooit gelezen in een interview met Brihang dat hij die op zijn *rider* (de

'Als morgen iedereen beslist dat ze niet meer naar Jazz Brak luisteren, heb ik geen probleem om mijn kinderen eten te geven'

wensenlijst van een artiest, red.) zet, naast wat pintjes en een zak chips. Een concert is vaak een *waiting game*: na de soundcheck moet je vaak nog eens vier uur wachten. Het zou niet slecht zijn om daar eens over na te denken.'

Op welke manier vullen je twee levens als rapper en leerkracht elkaar aan?

'Doordat ik nog werk, blijf ik nog met mijn twee voeten op de grond, en heb ik nog – tussen aanhalingstekens – een gewoon leven. Als je alleen maar actief bent als rapper, sta je niet op om 6u30 's ochtends, en sta je meer buiten de samenleving.'

'Ik krijg vaak de vraag: "Waarom geef je nog les?", en financieel gezien zou ik ook helemaal van de muziek kunnen leven. Lesgeven zorgt voor creatieve vrijheid: ik moet geen radiohits schrijven om mijn huur te betalen. Als morgen iedereen beslist dat ze niet meer naar Jazz Brak luisteren, heb ik geen probleem om mijn kinderen eten te geven. Jazz Brak is niet de grote commerciële rapper, maar dat hoeft ook niet.'

'Drie jaar geleden heb ik voor de eerste keer leerlingen zien afstuderen die ik als twaalfjarigen met een boekentas heb zien binnenkomen, en dat geeft veel voldoening, vooral wanneer je ze later tegenkomt. Ik weet ook dat ik niet voor eender welke leerkracht die ik nu zie, de straat zal oversteken om te vragen hoe het met hem gaat. Het feit dat zij dat bij mij doen, en blij zijn om mij te zien – dan weet ik dat ik iets voor hen heb betekend.'

Wie is Brak?

- 37 jaar oud
- Geboren en getogen in Brussel
- Debuteerde in 2010 als deel van STIKSTOF, bekend van nummers als *GELE BLOKKEN*
- Bracht in 2023 zijn eerste soloalbum *BRAK* uit, gevolgd door *AUTOFOCUS* (2024)
- Leerkracht Plastische Opvoeding en Kunst & Cultuur in het secundair onderwijs

Is de tracklist van een album een goede weerspiegeling van je doorsnee leven en de ervaringen die binnenkomen?

'Je schrijft over het leven, dus alles komt erin voor: je liefde, maar ook de haat voor je stad. Dat je het soms beu bent en soms keigraag hebt. Hetzelfde met de *chance* die je hebt met de juiste entourage, met een vrouw, met kinderen.'

'Het is een goede weerspiegeling van mij, in die periode. Als je naar het eerste album van STIKSTOF luistert, is dat Jazz Brak toen hij 22 was, geen vaste job had, op een bankje joints pafte met zijn vrienden en nog bij zijn ouders woonde zonder zotte verantwoordelijkheden. Dat is natuurlijk een ander mens dan wie ik nu ben: ik heb een huis, werk, twee kinderen.'

Zie je ook een contrast tussen de dingen die je voor STIKSTOF of solo schrijft?

'Nee. Het grote verschil is dat bij STIKSTOF alle beats van Paulo (*Rietjens, alias Astrofisiks, red.*) kwamen, met als gevolg een specifieke vibe. Het laatste album zijn er al een paar dingen van Stab bij, maar het is nog altijd heel uniform geproduceerd. Maar in beide gevallen smijt je teksten bij elkaar, en werk je samen aan een nummer.'

'Voor Jazz Brak kies ik de beat die ik voel, ik schrijf daarop wat ik wil, en dat zal het zijn. Maar qua teksten: wat ik schrijf, is hetzelfde. Bij STIKSTOF komen we samen, maar schrijf ik ook alleen. Niemand schrijft mijn tekst. Ik deel het wel met de groep, waarna we er samen aan knutselen, maar op zich blijf ik het die iets schrijf op een bepaalde beat.'

Vind je dat dan leuker, samenwerken met Gorik en Paulo? Of valt dat niet te vergelijken?

'Vijf albums lang heb ik enkel dat gedaan, en het was goed hoe het was. Ik heb lang niet de nood gevoeld om solo te gaan. Maar ik heb het dan toch gedaan, en ik ben heel blij dat ik dat gedaan heb.'

Om het uit te proberen?

'Het was niet proberen: het was een solo-album maken, maar de kans bestond dat het daarna ophield. Maar ja, het is dubbel, want op een manier is het gemakkelijker om in een groep te zitten en samen beslissingen

'Ik heb lang niet de nood gevoeld om solo te gaan'

te maken. Als een album of een nummer niet werkt, is dat ook een gedeelde verantwoordelijkheid. Alleen staan de schijnwerpers volledig op jezelf, dus is het ook je eigen fout wanneer iets niet uitdraait zoals je in gedachten had. Maar het is ook dubbel zo hard je eigen verdienste wanneer het wél zo is.'

Kun je jezelf loskoppelen van de muziek die je maakt?

'Jazz Brak is bijna geen typetje, het is heel hard wie ik ben. Mijn vrouw zegt wel altijd dat ik iemand anders ben op het podium; er is altijd een klik van gezonde stress. Maar ik moet geen masker opzetten, ik vertel niets dat niet waar is. Jazz Brak is voor negentig procent mezelf.'

'Dat is iets dat ik ook heel belangrijk vind in rap, want je doorprijkt het snel als iets niet echt is. Ik als Jasper De Ridder, om Jazz Brak geloofwaardig te doen klinken, rap over Jasper de Ridder. Je gaat me nooit horen zeggen dat ik een ton coke naar de Haven van Antwerpen breng, want dat doe ik niet.'

'Als ik ergens na een show een t-shirt sta te signeren en we zijn aan het babbelen, ben ik gewoon de *pé* die daarstraks op het podium stond. Ik denk vaak dat mensen die wél keihard een typetje spelen, daarna geen normaal gesprek kunnen voeren met een fan. Zij zijn de superster met het glitterpak; zij zijn niet aanspreekbaar.'

Luisteraars appreciëren die authenticiteit en eerlijkheid ook.

'En ze kunnen zichzelf ook terugvinden in wat je zegt. Ze kunnen zich perfect inbeelden wat ik zing, of ik kan mij ook in hun plaats zetten. Je moet je fans altijd iets kunnen doen voelen.'

'Ik probeer ook heel beeldend te schrijven, zodat iemand die zijn ogen dicht doet zich perfect kan voorstellen hoe ik het me inbeeld. Zonder mezelf in dat verhaal perse centraal te willen zetten: het is eerder observatie. Met woorden kan ik mensen tonen wat ze niet zien.'

'Dat mijn teksten goed klinken is prioritair, anders komt de inhoud niet goed bin-

nen. Als je de twee kunt combineren – het klinkt goed én er is iets dat verteld wordt – is het helemaal geslaagd. Maar je kunt ook vergeraken met rommel als lyrics en het goed doen klinken.'

Is je blik op Brussel veranderd sinds je vader bent?

'Ja. Is dat sinds ik vader ben? Waarschijnlijk, maar je wordt ook gewoon ouder. Toen ik 21 was, kon het me niet veel schelen dat er vuilniszakken op straat stonden. Nu, met kinderen, stoort het me wel dat de burens vijf zakken buiten zetten op een dag dat er geen afval wordt opgehaald. "We zijn samen op deze wereld, waarom is dit niet voor iedereen normaal?", denk ik dan.

Ik ben hier geboren en getogen, ik zie mezelf moeilijk ver van Brussel wonen. Had je me vijf jaar geleden gevraagd of ik altijd hier zou blijven, zou ik volmondig "ja" gezeegd hebben, terwijl ik daar nu meer aan twijfel. Dus dat gevoel verandert wel, samen met je visie op de wereld, op de stad, en op de samenleving.'

Klopt het beeld dat de media van Brussel schetsen?

'Ik heb het gevoel dat het jaar op jaar erger is.'

De feiten of de berichtgeving?

'De feiten. Ik heb de indruk dat alles vroeger minder visueel was. Ik heb altijd al in Brussel gewoond; ik denk dat de drugsproblemen en de criminaliteit wel groter worden. En misschien kan de politie er inderdaad steeds minder en minder aan doen. Dat verschil merk ik altijd als ik op vakantie ben geweest, bijvoorbeeld naar Porto of New York. Dan kom je nadien terug in Brussel en denk je dat het hier echt vuil is, dat de mensen geen respect hebben.'

Zelfs in vergelijking met New York?

'Ja, maar daar loop ik uiteraard ook niet in de zwaarste ghetto's buiten de stad. In Brussel is het verschil dat de armste wijken in het centrum van de stad liggen. Ook in Parijs heb je het chique centrum, en daarbuiten de banlieue. Dat is het grote verschil met Brussel: hier zitten de problemen van

Veto's Vriendenboekje

Wat was je grootste droom als kind?

'In de NBA spelen als profbasketballer, naast Michael Jordan.'

Wat zou je laatste avondmaal zijn?

'Een gegrilde tonijnsteak, van de Vismet. Het mag niet om het even welke tonijnsteak zijn. En met pepersaus! Zet dat er ook maar bij.'

Op welk dier lijkt je het meest?

'Een orang-oetang. Een rosse. Die zijn ook wijs, denk ik. En chill, niet agressief.'

Wat zou je doen met een miljoen?

'In een toffe wijk in Brussel een huis kopen.'

armoede en criminaliteit recht in het toeristische centrum, waardoor je er zo hard mee geconfronteerd wordt.'

Voel je je nog even trots op Brussel?

'Ja, ik ben nog altijd even trots om Brusselselaar te zijn. Ik kom van Brussel, en ik ben blij dat ik van hier kom: het is ook heel bepalend voor wie je bent. Ik zou ook keigraag hebben dat mijn kinderen zeggen "ik ben van Brussel". Isa is nu vijf, maar moest ik Dris op zijn tweeënhalf hier weghalen om aan de zee te gaan wonen, dan is mijn zoon op zijn zestiende een West-Vlaming. Neen! Niet akkoord.'

'Ik voel genoeg trots over Brussel dat ik wil dat mijn kinderen dat ook voelen. En dat is stom, want dat kan over een grenslijn gaan. In de rap van STIKSTOF is dat ook altijd heel belangrijk geweest: "ik kom niet van de rand, *quoi*, ik ben van het centrum." Dus: nog altijd even trots om Brusselselaar te zijn? Ja!' 🗨

Sjarels Crypto

A					1				
B			4		2			2	6
C				1					
D				2					
E			1						
F			6			2			
G			5	1	4		5		
H				6		4			

Sudoku

Opgaven

- A verhoogde oven
B opsluiting in een tipi
C adel van de wereld
D Ja, Tine kan er zijn.
E fantaseren over de Italiaanse hoofdstad
F paard van zijn huis beroofd
G apparaat voor internettrendsetters
H goed beschermde kunstenaar

win!

Veto mag twee vrijkaartjes voor Cinema ZED weggeven! Stuur het juiste middenwoord in voor zondag 2 november naar **puzzel@veto.be** en wie weet mag jij er eentje in ontvangst nemen!

De winnaars van de vorige puzzel zijn Anneke Salden, Alix Leën, Sam Vermeiren, Jeroen Lavrijsen en Lander Bikkembergs! Proficiat. Cinema ZED neemt verder contact op met jullie.

	9	3	4					8
			2		3	1		
	5					9		
		8			6		2	
	7				9			
3			5	1		7		6
		7		8		4		
				4			9	3
8	6				5			

Het Kruiswoord

[illegible]

Horizontaal

- 1 de klus is...
9 bij de vis
14 offering
15 groep vissen
19 eiland
22 restant van een dijk
23 met gemak
26 De Lijn
27 noedels
31 vis
32 rasp van een citrus
34 belachelijke zaak
37 dier
39 van Ierland
40 irrationeel
41 teleurstellende uitdrukking
42 onzeker
43 oppervlaktemaat
46 wacht op zijn beurt
50 lidwoord

- 51 et al. voor een groot bedrijf
53 zwart goud
54 oud
56 ä
61 sterrenbeeld
65 boomtransplant
66 koppeling
68 huis van bestek
70 natriumwaterstofcarbonaat
73 filmgenre
76 betekenisloze lyric
77 makker
80 bloed van goden
84 kort bevel
86 meneer
87 het is nobel
88 verzameling van wat je kan
94 huidkanker
95 niet jij

Verticaal

- 1 soldaten op wacht
 2 olie en water
 5 na brand
 6 plaag onder tieners
 7 Griekse letter
 8 hapje met druivenbladeren
 9 ijsduik na koken
 11 kleine vampieren
 13 pirouettes van een kip
 14 muzieknoot
 21 zwakke koffie
 25 niet oost of west
 32 sperma
 33 altijd voor het infinitief
 34 deeg
 35 Indiaas brood
 42 klein
 44 auto-immuunziekte
 47 echt niet te eten
 52 iemand onthullen
 58 halve spin

- 62 Vera
66 lijdend voorwerp van ik
69 dokter
70 -Marie
72 vrucht
73 Nieuw-Zeeland
79 geen honger maar
81 opperhoofd
82 stop
85 bompa
86 scan
88 muzikenaar
89 Roemenië
90 end-...-end
91 de reden voor

KU LEUGEN

KU Leugen is *Veto's* satirerubriek. Humoristen, memedeskundigen en draakstekers, wees welkom! Vind jij jezelf ook zo verschrikkelijk grappig? Stuur je grapjes en memes door naar **kuleugen@veto.be**.

SATIRE ISRAËL

Israël verbreekt alle banden met kleuterschool De Puppy

De Israëlische premier Netanyahu en minister van onderwijs Yoav Kisch hebben aangekondigd dat Israël voortaan geen onderzoek meer zal doen met kleuterschool De Puppy. De beslissing komt hard aan bij de school uit Leuven. GILLES DECABOOTER

Gisteren werd op een persconferentie een hervormingsplan van het Israëlische onderwijs aangekondigd door premier Netanyahu en zijn onderwijsminister Kisch. Daarin deelde Kisch duidelijk mee dat het samenwerkingsverband tussen kleuterschool De Puppy en Israel State University definitief wordt beëindigd. Volgens Kisch is het huidige beleid van De Puppy niet meer in overeenstemming met de normen en waarden van de Israëlische staat.

Premier Netanyahu ging zelfs een stap verder en beschuldigde de school openlijk dat de leerlingen binnen de lijntjes kleuren. 'Het is in de interesse van Israël om alle overeenkomsten met kleuters die tussen de lijnen kleuren meteen stop te zetten', kondigde Netanyahu aan. De wereld reageert verrast op de uitspraken van de premier, en dat in een periode waarin Israël steeds meer diplomatiek afgezonderd is.

'Naast het onvermogen van de kleuters om buiten de lijntjes te kleuren is De Puppy verantwoordelijk voor het steunen van Iran's kernprogramma', vulde minister van Onderwijs Kisch aan. De directieleden van De Puppy ontkennen alle betrokkenheid bij het Iraanse kernprogramma. 'Het is zo dat wij de kleuters de basisprincipes van kernfysica en thermodynamica aanleren, maar niemand hier heeft contact met Iraanse instellingen', benadrukte directeur Farshid Zarei.

Kort na de aankondiging van Netanyahu postte de Amerikaanse president Donald Trump op Truth Social dat de Verenigde Staten zich volledig achter Israël scharen. Hij laat ook weten dat hij bereid is om langeafstandsraketten in te zetten tegen de kleuterschool indien hij het bevel zou geven. Er is nog geen officiële reactie van De Puppy op de post van Trump. ☺

Colofon

Elias Fret

Hoofdredacteur en v.u.

Kimberly Vrancken

Adjunct-hoofdredacteur

Femke Van Crombrugge

Adjunct-hoofdredacteur

Pieterjan Douchy

Redacteur Onderwijs

Jutta Heylen

Redacteur Student

Antonie Schoofs

Redacteur Internationaal

Noah Put

Redacteur Opinie

Guillaume Beuprez

Redacteur Cultuur

Pieter-Jan Bossuyt

Redacteur Onderzoek

Sabine Mosman

Redacteur Foto

Sousanna Zacharian

Redacteur Illustratie

Ines Vandebeek

Redacteur TVeto

Ella-Sofia Sneyers

Verantwoordelijke Navraag

Sidney Oe

Verantwoordelijke Puzzel

Simeon Duwel

Verantwoordelijke Lay-out & IT

Andreas Everaerts

Verantwoordelijke Eindredactie

Robin Geukens

Verantwoordelijke Instagram

Eindredactie Jeroen Goots, Antonie 'Steak-friet-hater' Schoofs, Femke Van Crombrugge, Pieterjan 'Winteruur-WATCHer' Douchy, Pieter-Jan Bossuyt, Guillaume Beuprez, Noah 'Marnix Peeters-recensent' Put, Niels 'Expert middelmatigheid' Libeer, Ella-Sofia Sneyers, Elias 'Politico-loog en geopolitiek analist' Fret, Robin 'Theopoliticoloog' Geukens, Ines Vandebeek, Sidney Oe, Kimberly Vrancken, Andreas 'Observerator HLN Comments' Everaerts **Schrijvers** Marthe Temst, Amélie Braem, Elias Fret, Pieterjan Douchy, Arthur Vits, Nina Gorié, Marie Wagemans, Femke Van Crombrugge, Emma Kermans, Evalinde Vissers, King David Ngambi, Jutta Heylen, Ella-Sofia Sneyers, Antonie Schoofs, Jeroen Goots, Inès Ortmans, Servaas Verhelst, Gwenaëlle Madile, Pieter-Jan Bossuyt, Rutger 'Limburgspecialist' Hermans, Milo De Caluwe, Laura Claessens, Eline Put, Kimberly Vrancken, Marie Wagemans, Guillaume Beuprez **Vormgeving** Simeon Duwel **Fotografen** Marlinde Dwaarswaard, Noah Put, Jeroen Goots, Manon Capelle, Robin Geukens, Femke van Crombrugge, Kimberly Vrancken, Alex Saidi, Sabine Mosman **Illustratoren** Sousanna Zacharian, Alessandro Mirer, Ines Ortmans, Lien Forier, Marthe Temst, Sabine Mosman, Laura Claessens, Emilia Van Droogenbroeck **TVeto** Femke Van Crombrugge, Ines Vandebeek, Rune Janssens, Pieterjan Douchy, Niels Libeer, Lien Forier, Antonie Schoofs, Morgane Obdeijn, Jutta Heylen **KU Leugen** Gilles Decabooter, Lien Forier, Kimberly Vrancken **Cover** Emilia Van Droogenbroeck, Femke Van Crombrugge

Wil jij hier volgende keer ook tussenstaan? Kom dan naar onze redactievergaderingen op donderdag om 20u op 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven, en beantwoord de vraag **'Welke HLN-expert zou jij zijn?'**

Ontdek
600 jaar
universiteit
in 2 expo's

10.10.25 → 22.02.26

**M Leuven &
Universiteitsbibliotheek**

kuleuven.be/expos

Koop nu
je tickets

Sedes Sapientiae - M Leuven/Sint-Pieterskerk © Dominique Provost
Schelpencollectie KU Leuven © Karin Borghouts

KU LEUVEN

